NR 106 2023

ONLINE

TRÓJKA

GAZETKA SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 3 W LIMANOWEJ

PANTA RHEI

- Wydarzenia, wywiady
- Temat numeru: zmiany
- Skąd przybywamy
- Skok cywilizacyjny i tradycje

NASZA REDAKCJA

2022/2023

OD REDAKCJI

Drodzy Czytelnicy!

Przedstawiamy Wam najnowszy numer gazetki szkolnej "Trójka".

W tym wydaniu skupiliśmy się głównie na zmianach, które dotyczą nas wszystkich. Przez ostatni rok było ich wiele i zaszły nie tylko w obrębie naszej szkoły. Znajdziecie tu informacje o fast fashion, zmianach w Europie w 20 w., sporcie i grach komputerowych. Poza tym będziecie mogli przeczytać o wydarzeniach szkolnych takich jak: zmiana dyrektora oraz nowych uczniach - Ukraińcach.

Zmiana czeka również ósmoklasistów, którzy już niedługo pójdą do szkół średnich. Ósmoklasiści! Życzymy Wam jak najlepszych wyników z egzaminów oraz dostania się do wymarzonych szkół.

Powoli zbliżamy się do zakończenia roku szkolnego 2022/2023. Z tego powodu życzymy Wam udanych, pełnych radości i uśmiechu wakacji! Do zobaczenia we wrześniu!

Redakcja „Trójki"

W TYM NUMERZE:

Wiadomości i ploteczki

Pielgrzymka do Sanktuarium.....4
Pomoc dla Polaków na Wschodzie.....4
Dzień Edukacji Narodowej.....5
Dzień Misyjny.....5
Narodowe Święto Niepodległości.....6
Andrzejki 2022.....7
Konkurs „Lukrem malowane".....7
Konkurs „Młodzi patrioci".....8
Święty Mikołaj w Trójce.....8
„Najpiękniejsza ozdoba świąteczna drzwi".....9
Doroczny Kiermasz Świąteczny.....9
„Z narodzeniem Jezusa było tak...".....10
Szkolne zabawy.....10
Zawodowy GPS.....11
Topienie Marzanny.....11
Dzień Świętego Patryka.....12
Dziecięca Triada Artystyczna.....12
Wielkanoc.....13
Dzień Ziemi.....13
A co tam w bibliotece?.....14
Konkurs biblijny.....15
Dzień Języków Obcych.....15
Mamy strefę relaksu.....16-17
Włączamy się w życie parafii.....18

Skąd Przybywamy

Charków.....19
Chmielnicki.....20
Donieck.....20
Kijów.....21
Krzywy Róg.....22
Lwów.....22
Połtawa.....23
Starobielsk.....23
Tarnopol.....24
Tradycje polskie i ukraińskie.....25-26

Wywiady

Wywiad z Panią Dyrektor.....27
Wywiad z psychologiem.....28-29

Kącik naukowy

Skok cywilizacyjny w XIX i XX w.....30-33

Felietony

Fast fashion.....34

Kącik regionalny

Święty Walenty.....35

Kącik sportowy

Osiągnięcia sportowców z Trójki.....36-37

Kącik gier

Minecraft.....38
War Thunder.....38

Kącik podróżniczy

Wrocław.....39
Warszawa.....40
Kraków.....41
Grybów.....41
Kolbuszowa.....41

Mecenasi Trójki

Lista Mecenasów.....42-43

Na koniec

Pożegnanie z Panem Dyrektorem.....44
Kącik z Pegazem.....44

"TRÓJKA" - Gazetka Szkoły Podstawowej nr 3 w Limanowej redagowana jest przez następujących uczniów:
Redaktorki naczelne: Maja Golińska i Kamila Szewczyk
Skład komputerowy: Nikodem Łabuz, Michał Małucha, Alexander Wójcik
Wiadomości i ploteczki oraz wiadomości ze strony internetowej szkoły: Amelia Bednarek, Oliwia Szewczyk
Kącik mody: Maja Golińska, Kamila Szewczyk, Eliza Trzópek, Blanka Wrona
Kącik gier: Grzegorz Florek, Leon Kulma, Hubert Orzeł, Eliza Trzópek
Kącik naukowy: Damian Golonka
Kącik sportowy: Antonina Ciuła, Julia Janczy, Julia Kądziołka, Weronika Pławecka, Karol Strug, Zuzanna Sukiennik
Kącik z Pegazem: Małgorzata Knapik, Lena Sułkowska
Fotografia i grafika : Witold Zimowski, Klara Wójcik, nauczyciele i uczniowie SP nr 3 w Limanowej, grafika udostępniona w Internecie
Opiekunowie: Beata Romaniuk, Joanna Węglowska-Golonka, Witold Zimowski

Pielgrzymka do Sanktuarium

We wrześniu, po kilku latach przerwy, wzięliśmy udział w Wielkim Odpuście w Sanktuarium pod wezwaniem Matki Boskiej Bolesnej. W pielgrzymce do sanktuarium oraz mszy świętej wzięły udział wszystkie klasy naszej szkoły.

Pomoc dla Polaków na Wschodzie

31 września zakończyliśmy, z kolejnym sukcesem, zbiórkę artykułów szkolnych w ramach przeprowadzonej w naszej szkole ogólnopolskiej akcji charytatywnej "Kredkobranie". Zebrane pomoce zostały już dostarczone do siedziby Fundacji Ignatianum w Krakowie, skąd zostaną rozdysponowane do polskich szkół i placówek edukacyjnych na Kresach Wschodnich, do których uczęszczają uczniowie posiadający polskie korzenie.

Dzięki wsparciu i hojności tegorocznych darczyńców, wielu najmłodszych rodaków mieszkających poza granicami naszego państwa zostanie zaopatrzonych w potrzebne materiały szkolne.

Dziękujemy wszystkim za ofiarowane dary oraz za okazaną solidarność i empatię.

Szkolny koordynator akcji: B. Mruk

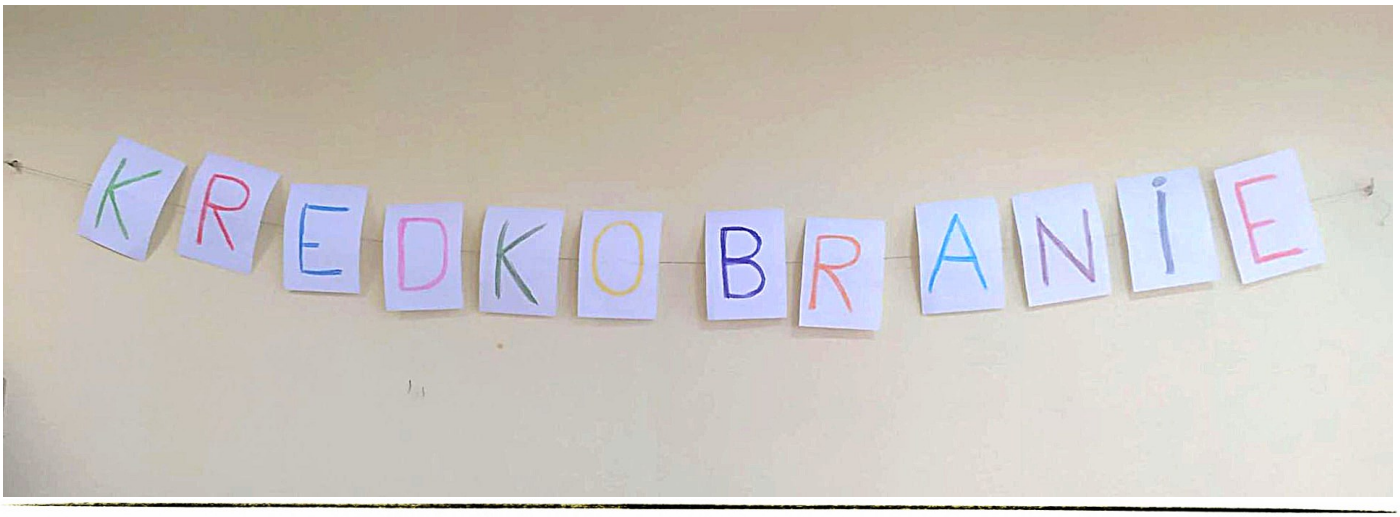

Dzień Edukacji Narodowej

13 października w naszej szkole od rana panowała radosna atmosfera. Tradycyjnie świętowaliśmy dzień Komisji Edukacji Narodowej. Odświętnie ubrani uczniowie składali życzenia wszystkim pracownikom i przyjmowali powinszowania, bo to przecież też Ich święto. O godzinie 17:00 zaproszeni goście, dyrekcja, nauczyciele (czynni i emerytowani), pracownicy administracji i obsługi, rodzice oraz uczniowie zebrali się w sali gimnastycznej, aby uczestniczyć w uroczystej akademii. Najpierw głos zabrał pan dyrektor Wiesław Wójtowicz. Powitał zebranych, krótko przypomniał historię KEN, a następnie podziękował nauczycielom, pracownikom i uczniom za wszelkie działania zmierzające do utrzymania na wysokim poziomie nauczania i troski o właściwą atmosferę w szkole. Życzenia zdrowia i radości i wykonywanej pracy złożyli pani Przewodnicząca Rady Miasta Limanowa Jolanta Juszkiewicz oraz przewodniczący Rady Rodziców Marek Młynarczyk.
Po części oficjalnej rozpoczęła się część artystyczna przygotowana przez uczniów klas 5a i 5b pod kierownictwem pań Anny Mrozek i Katarzyny Ociepki. Zebrani znaleźli się przez chwilę w niezwykłej szkole. Co prawda był pokój nauczycielski, klasa, korytarz, ale nauczyciele i uczniowie – jacyś „inni"? Wśród nauczycieli znaleźli się: anioł, luzak, służbista, aktywista i sceptyk, którzy wspaniale prezentowali się na czerwonym dywanie w takt doskonale dobranej muzyki, a brawurowo odgrywane scenki z życia nauczycieli co chwilę były przerywane salwami śmiechu. Prowadzący akademię, Eliza i Mikołaj, doskonale poradzili sobie z trudnym zadaniem. Kiedy na koniec występujący ukłonili się, gruchnęły oklaski.

Dzień Misyjny

W październiku nasza szkolna grupa Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci, przebrana w różnorodne stroje etniczne związane z działalnością misyjną Kościoła na różnych kontynentach, uczestniczyła w uroczystej Mszy Świętej w naszej limanowskiej bazylice, po której odbył się kiermasz misyjny: rozprowadzaliśmy domowe wypieki.

Za zebrane na nim środki, zostanie opłacona roczna nauka i żywność dla ubogich dzieci z Etiopii, które w ubiegłym roku zaadoptowała grupa misyjna dzieci z naszej szkoły

Narodowe Święto Niepodległości

9 listopada 2022 roku o godz. 11.15 w hali sportowej przy SP 3 rozpoczęła się uroczysta akademia z okazji 104. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Po krótkiej części oficjalnej hala sportowa zamieniła się w pięknie udekorowaną scenę teatralną. Przy dźwiękach nastrojowej muzyki wszedł narrator i przypomniał lata świetności Polski, wspomniał wielkich uczonych i bohaterów oraz ich działalność. Na scenie zaczęli pojawiać się kolejno: Maria Skłodowska, Jan Matejko, Ignacy Łukasiewicz, Emilia Plater, Henryk Sienkiewicz, Helena Modrzejewska, Wincenty Witos i Roman Dmowski. Każdy zastygł w oczekiwaniu na coś wielkiego.

Wówczas pojawił się Orzeł. W subtelnym tańcu podlatywał do poszczególnych osób i ożywiał je. Maria Skłodowska odkrywała *polon,* Jan Matejko *pędzlem uczył historii Polski,* Łukasiewicz konstruował *lampę dla Polaków,* Emilia Plater opowiadała swoją historię, Sienkiewicz pisał, Helena Modrzejewska obiecywała *opowiedzieć całemu światu o Polsce*, a Witos i Dmowski dyskutowali. Po chwili do sławnych Polaków dołączyli mieszczanie, zwykli ludzie, każdy zajęty swoimi sprawami. Nad nimi *szybował* Orzeł – czuwał i łączył w symbolicznym tańcu.

Kiedy nagle muzyka zmieniła się i zabrzmiała groźnie, zapanował chaos. Ludzie rozbiegli się, a na scenę wkroczyli zaborcy i rozdzielili wspólnotę na trzy części. Orzeł z pochyloną głową, z opuszczonymi skrzydłami pozostał i próbował się wzbić. Zaśpiewała o tym Kasia. Pięknym głosem opowiedziała wzruszającą historię, a następnie sprowadziła Orła ze sceny.

Bardzo wymownie zabrzmiały słowa narratora, który przypomniał zebranym, że *Polska zawsze żyła w sercach Polaków, a synowie i córki narodu polskiego rozsławiali Jej imię w świecie i dawali nadzieję, chociaż nie było Jej na mapie i nie istniała w Europie.* Donośny gwizd pociągu przeniósł zebranych w hali widzów na peron kolejowy i wszyscy mogli zobaczyć, jak dworcowy żegnał opuszczającą ojczyznę Skłodowską. Za moment stali się świadkami wzruszającego pożegnania matki z synem, by po chwili posłuchać Sienkiewicza wracającego z Nagrodą Nobla. Nie zabrakło oczywiście Marszałka. Józefa Piłsudskiego powitali na dworcu Dmowski razem z Witosem. I kiedy dworcowy zakomunikował: *Pociąg Niepodległość odjeżdża* i zszedł ze sceny, rozległy się radosne dźwięki i wbiegły dziewczynki w białych strojach, z czerwonymi wstążkami oraz w biało – czerwonych wiankach i piękny tańcem zakończyły uroczystość. Program artystyczny przygotowali uczniowie z klas: 3a, 4a, 4d, 6b, 6c, 8b i 8d pod kierunkiem nauczycieli: Joanny Węglowskiej – Golonki, Sabiny Kolby, Doroty Kozieł, Stanisława Króla, Małgorzaty Ociepki i Zofii Wąs. Elementy dekoracyjne wykonały panie bibliotekarki: Beata Burnus, Aneta Ociepka i Urszula Piotrowska, a o dekorację zatroszczyli się: panowie Łukasz Twaróg i Witold Zimowski.

Dorota Kozieł

Andrzejki 2022

Mnóstwo radości wypełniło hol naszej szkoły, a to za sprawą wróżek, które w dniu 29.11 pojawiły się w naszej szkole. Były dobre wróżby, świetna zabawa i bardzo dużo zdjęć. Samorząd bowiem przygotował specjalną foto – ramkę. W ten sposób uczciliśmy Andrzejki.

Konkurs „Lukrem malowane”

1 grudnia 2022 roku w naszej szkole odbył się Międzyszkolny Konkurs Plastyczny pod hasłem "Lukrem Malowane". Konkurs przeznaczony był dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych ze szkół podstawowych z terenu miasta Limanowa.

W konkursie uczestniczyło 20 dzieci.

Powstało wiele oryginalnych łakoci, które uczestnicy ozdabiali w czasie trwania konkursu. Prace uczniów zostały wyeksponowane a następnie zabrane przez uczestników do domu. Wszyscy mogli poczuć atmosferę nadchodzących Świąt.

Konkurs „Młodzi patrioci”

15 listopada 2022 r. w Muzeum Regionalnym Ziemi Limanowskiej odbyło się wręczenie nagród laureatom konkursu plastycznego połączone z wystawą prac konkursowych. Celem konkursu było zainteresowanie dzieci i młodzieży historią, budzenie patriotyzmu od najmłodszych lat, rozwijanie wyobraźni i wrażliwości oraz prezentacja dziecięcej i młodzieżowej twórczości plastycznej. Wśród zwycięzców oraz wyróżnionych znalazła się liczna grupa uczniów z naszej szkoły:
Alicja Tabor, Natalia Michalik, Mateusz Ryś, Izabela Gancarczyk, Bartosz Twaróg, Martyna Gancarczyk, Tobiasz Ryś, Wiktoria Koźlik, Alicja Gaik, Dominik Firlej, Natasza Czochara, Dominik Czamara, Milena Poręba, Mikołaj Olszewski, Anna Filipek i Anna Kurek.
Gratulujemy nagrodzonym i wyróżnionym!

Święty Mikołaj w Trójce

Szkolna Rada Rodziców włączyła się w organizację tegorocznej wizyty Świętego Mikołaja w klasach 0-3. Dzieci otrzymały upominki, które pozwolą im rozwijać talenty artystyczne i umiejętności manualne.

Szkolny konkurs „Najpiękniejsza ozdoba świąteczna drzwi”

Samorząd szkolny tuż przed mikołajkami zaproponował wszystkim uczniom zabawę. Konkurs polegał na wykonaniu świątecznej dekoracji drzwi sal lekcyjnych. Pomysłowość, kreatywność, zaangażowanie i umiejętność współpracy zaskoczyła wszystkich bardzo pozytywnie. Powstały przepiękne ozdoby, każde drzwi miały to „coś”, co wywoływało masę ciepłych uczuć.

Miejsce I zostało przyznane sali 27 czyli uczniom i wychowawcom klas 1a i 2b. Miejsce II zostało przyznane sali 50a czyli uczniom klasy 8e wraz z wychowawcą. Miejsce III zostało przyznane sali 34 czyli uczniom klasy 4b wraz z wychowawcą.

Doroczny kiermasz świąteczny

„Z narodzeniem Jezusa było tak…”

W atmosferze zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia wspólnota naszej szkoły spotkała się na uroczystym apelu świątecznym. Uczniowie kl.VIIIa, VIIIe i Vb przypomnieli historię narodzenia naszego Zbawiciela Pana Jezusa i wcielili się w postacie Maryi, Świętego Józefa, aniołów i pasterzy. Przy tej okazji popłynęły serdeczne życzenia i śpiew kolęd.

Szkolne zabawy — wreszcie!

Zawodowy GPS

W dniu 16.02.2023 r. w Zespole Szkół Nr 1 im. Józefa Piłsudskiego w Limanowej odbyło się uroczyste wręczenie nagród laureatom konkursu „Zawodowy GPS". Miło nam poinformować, że pięcioro uczniów z naszej szkoły uzyskało tytuł laureata konkursu „Zawodowy GPS":

Lena Marek – kl. 8b – I miejsce w branży gastronomicznej
Kamila Szewczyk – kl. 8c – I miejsce w branży geodezyjnej
Oliwia Szewczyk – kl. 8a – wyróżnienie w branży hotelarskiej
Przemysław Twaróg – kl. 8b – wyróżnienie w branży ekonomicznej
Julia Janczy – kl. 8a – wyróżnienie w branży hotelarska

Organizatorem konkursu był Zespół Szkół Nr 1 im. Józefa Piłsudskiego w Limanowej. Konkurs skierowany był do młodzieży klas ósmych szkół podstawowych z terenu powiatu limanowskiego. Jego celem było rozbudzanie wśród uczniów szkół

podstawowych zainteresowań zawodami: geodezyjnymi, budowlanymi, gastronomicznymi, hotelarskimi, ekonomicznymi, handlowymi, zoologiczno – weterynaryjnymi czy też profesją technika rachunkowości. Zadaniem turnieju było także przygotowanie uczestników do wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej, oraz uświadomienie młodzieży ich predyspozycji zawodowych.

Konkurs przebiegał dwuetapowo:
I etap (online) – składał się z 30 pytań testowych; młodzież rejestrowała się elektronicznie na platformie konkursu, wybierając jedną z ośmiu branż.
II etap – polegał na wykonaniu prezentacji na wskazany temat, zgodnie z wytycznymi turniejowymi. Prace konkursowe oceniane były m.in.: pod kątem zgodności treści, poprawności merytorycznej, przejrzystości, innowacyjności oraz efektu wizualnego.

Topienie Marzanny

Aby wiosna na dobre do nas zawitała uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych dzisiaj pożegnali zimę poprzez tradycyjne topienie marzanny.
Marzanna została zrobiona z materiałów biodegradowalnych, aby nie zaśmiecać rzeki.
Po pożegnaniu z zimą powitaliśmy wiosnę wizytą w koktajlbarze, gdzie zjedliśmy pyszne lody.

Dzień Świętego Patryka

W naszej szkole na lekcjach języka angielskiego uczniowie pogłębiali wiedzę na temat tradycji obchodów dnia Św. Patryka w krajach anglojęzycznych, obejrzeli prezentację o św. Patryku, dowiedzieli się o życiu patrona Irlandii, obchodach tego dnia na świecie oraz o znaczeniu trójlistnej koniczyny. Następnie przygotowywali plakaty związane z tym tematem. Dużą atrakcją w tym dniu okazała się fotobudka, gdzie uczniowie mogli zrobić sobie zabawne zdjęcia z zielonym skrzatem i wylosować koniczynkę przynoszącą szczęście.

Dziecięca Triada Artystyczna

Dnia 28.03.2023r. w Limanowskim Domu Kultury odbyło się "Spotkanie śpiewających dzieci" w ramach „Dziecięcej Triady Artystycznej".

W drugiej kategorii wiekowej - klasy 1-3 - nasze uczennice zajęły następujące miejsca:
- Nadia Bogusz z klasy 3a - II miejsce,
- Lena Jonik z klasy 1a - III miejsce.
- Zespół muzyczny z klasy 1 b - w składzie: Zosia Biały, Zuzia Bulanda, Alicja Gaik, Lilka Kowalska, Hania Kądziołka, Marysia Ryś i Justynka Szubryt - otrzymał wyróżnienie.

W trzeciej kategorii wiekowej szkołę reprezentowała Amelia Chudy z klasy 5a oraz Milena Piech z klasy 4d. Amelka wyśpiewała sobie I miejsce, a Milenka III miejsce.

Wielkanoc

We wtorek 4 kwietnia 2023 r. w hali sportowej naszej szkoły odbyła się uroczysta akademia z okazji Świąt Wielkanocnych. Uczniowie przebrani w oryginalne stroje opowiadali o tradycjach i zwyczajach wielkanocnych. Program został przygotowany przez uczniów klasy 5d i 6d z wychowawcami.

Dzień Ziemi

Dzień Ziemi to największe międzynarodowe święto ekologiczne, które ma uświadomić, jak ważną kwestią jest ochrona środowiska. W piątek obchodziłyśmy to wyjątkowe święto wraz z najmłodszymi uczniami. Dzieci postanowiły nagłośnić, z jakimi problemami mierzy się Ziemia, dlatego wyruszyły wraz z wychowawczyniami w kierunku Parku Miejskiego, aby domagać się odpowiednich działań w stosunku do naszej planety. Wśród śpiewu piosenek można było usłyszeć również skandowane hasła propagujące ochroną środowiska. Uczniowie z klasy 1 b przygotowali krótką inscenizację dla kolegów i koleżanek, dzięki której chcieli zachęcić swoich słuchaczy do dbania o najbliższe środowisko. Po powrocie z parku przedstawiciele klas posadzili kwiaty w donicach przed szkołą. Następnie pani dyrektor i pan dyrektor wręczyli nagrody podsumowujące trzy konkursy o tematyce ekologicznej: konkurs recytatorski dla klas pierwszych, konkurs piosenki dla klas drugich oraz konkurs plastyczny dla klas trzecich. Gratulujemy wszystkim nagrodzonym. Dzięki Radzie Rodziców dzieci otrzymały piękne nagrody. Dziękujemy pani Barbarze Oleksy, która podarowała piękne kwiaty oraz wszystkim biorącym udział za zaangażowanie i godną naśladowania postawę, ponieważ ważne jest to, abyśmy na co dzień dbali o naszą Ziemię, a nie tylko od święta.

Wychowawczynie klas 1-3

A co tam w bibliotece?

Szkolna biblioteka w ciągu roku szkolnego nie tylko wypożycza podręczniki, lektury oraz książki potrzebne i atrakcyjne. Biblioteka na różne sposoby promuje czytelnictwo, a także uprzyjemnia życie uczniów. Między innymi organizowane jest uroczyste przyjęcie „pierwszaków" w poczet czytelników.

Biblioteka włącza się w ogólnopolskie akcje, jak na przykład „Cała Polska czyta dzieciom" czy „Przerwa na czytanie". Organizowane są też dni nowości książkowych. Biblioteka przeprowadza również liczne konkursy, z konkursem czytelniczym na czele.

W promocji czytelnictwa wykorzystywane są takie nietypowe środki, jak papierowy teatr obrazkowy *kamishibai* - dla najmłodszych. Zwracają uwagę biblioteczne gazetki ścienne i dekoracje, które zawsze dopasowane są do aktualnych wydarzeń i rocznic, a przy tym ładne i ciekawe.

„Z Dobrą Nowiną przez życie”

Z radością informujemy, że sześciu uczniów naszej szkoły zdobyło tytuł Finalisty w kuratoryjnym konkursie biblijnym „Z Dobrą Nowiną przez życie". Są nimi:

Wiktoria Mól kl.6d
Anna Kurek kl.7b
Karolina Zoń kl.6d
Szymon Bulanda kl.6d
Bartosz Twaróg kl.5a
Natalia Liszka kl.6d

Uczniowie przeszli etapy szkolny i rejonowy, uzyskując wymaganą liczbę punktów. Zakres wiadomości, z którymi musieli zapoznać się uczniowie to: Ewangelia św. Jana wraz z wstępem, przypisami i słownikiem oraz lektury: "Obyczaje krajów biblijnych" i komentarze „Biblia dla każdego", tom IX.

Uczniowie byli przygotowani przez s. Krystynę Koszut i Martę Kędroń.

Dzień Języków Obcych

30 maja w naszej szkole odbył się szkolny Dzień Języków Obcych. Uczniowie ze wszystkich klas mieli okazję wziąć udział m.in. w różnych konkursach plastycznych, konkursie recytatorskim w języku angielskim oraz konkursie na najciekawszy mem zachęcający do nauki języków obcych. Wystawę prac konkursowych można obejrzeć w holu szkoły.

Uczniowie klas ósmych przygotowali także projekty prezentujące ciekawostki o różnych krajach i przeprowadzili prezentacje dla młodszych koleżanek i kolegów.

Mamy strefę relaksu!

Samorząd Uczniowski naszej szkoły włączył się w tym roku program „Szkoła Demokracji”, prowadzony przez Centrum Edukacji Obywatelskiej przy wsparciu UNICEF.

Pomysł udziału w tym programie zrodził się na szkoleniu dla opiekunów SU, które odbyło się w lutym bieżącego roku. Jednym z

etapów programu było napisanie wniosku o grant na realizację zadania, które wypłynie z potrzeb uczniów. Po przeprowadzeniu ankiet, wywiadów i rozmów z uczniami okazało się, że uczniom najbardziej brakuje miejsca i przestrzeni do wspólnego spędzania czasu i odpoczynku na przerwach. Dlatego powstał pomysł utworzenia Strefy Relaksu.

Wniosek o grant powstał przy bardzo dużym zaangażowaniu uczniów z tak zwanej grupy projektowej. Zostały zaplanowane wydatki, które znacznie przewyższyły wysokość grantu. Dlatego uczniowie napisali pisma i zaczęły się poszukiwania sponsorów. Gdy okazało się, że grant został zdobyty, poszukiwania zintensyfikowano. Ku ogromnej radości grupy i opiekunek okazało się, że jest dużo ludzi o ogromnych sercach, którzy z otwartością wsparli uczniowskie działania.

Kolejnym etapem była realizacja działań zaplanowanych we wniosku. Pierwszym z nich był kiermasz zdrowej żywności. Było to zadanie realizowane we współpracy z uczennicami z Ukrainy. Dziewczynki z ogromnym zapałem brały udział w przedsięwzięciu. Zainteresowanie Fit Barem „Trójka” zaskoczyło wszystkich. Zapach świeżo wyciskanych soków, szaszłyków owocowych, mini kanapeczek, galaretek, smoothie owocowo–warzywnych, kolorowych talerzyków przyciągnął wielu uczniów, którzy chętnie korzystali z sali lekcyjnej, która w tym dniu pełniła rolę restauracji. Równocześnie do tych działań rozpoczęły się przygotowania do spotkania z rodzicami. Przedstawiciele grupy projektowej rozdawali na nim ulotki informujące o projekcie i zachęcali rodziców do wsparcia.

Po zebraniu dodatkowych funduszy, które pochodziły od sponsorów, z przeprowadzonego kiermaszu i zbiórki podczas spotkania z rodzicami, okazało się, że kolejny etap uda się zrealizować. Mianowicie chodziło o wspólny mural na ścianie obok placu przeznaczonego na Strefę Relaksu. W związku z tym dla wszystkich uczniów klas 4–8 oraz chętnych z klas 1–3, został ogłoszony konkurs na projekt takiego graffiti. Po wyborze kilkunastu prac odbyło się głosowanie, w którym brali wszyscy uczniowie naszej szkoły. Została wybrana praca Wiktorii Mól z klasy 6d.

Opiekunki Samorządu nawiązały kontakt z Mgr Mors – artystą z Nowego Sącza, który zajmuje się muralami, graffiti i malowaniem na płótnie. 10 maja odbyły się pierwsze warsztaty, na których wybrani uczniowie z klas 6 – 8 wykonywali szablony elementów do graffiti.

11 maja zaś, powstał nasz pierwszy wspólny mural. Prace nie zwalniały tempa, bo już 12 maja w piątek, na plac przyszłej strefy wjechał ciężki sprzęt: taczki, łopaty, kopaczki i szpadle. A do tego nasze i naszych opiekunek ręce. W pocie czoła powstawały nowe rabaty, dlatego tak ważne jest, aby o nie teraz dbać. Ten etap pracy nadzorowała pani Barbara Oleksy. Wieczorem w piątek, strefa zieleni była gotowa!

Między kolejnymi etapami zamawialiśmy wszystkie niezbędne elementy architektury, a poprawnie sporządzone faktury spędziły sen z powiek naszych opiekunek. Kurierzy przyjeżdżali, a wraz z nimi: ławeczki, leżaki, koce i pufy. Czas egzaminów był również pracowity. W ostatni dzień, tuż po skończonym egzaminie, niektórzy z nas mogli dać upust swoim emocjom, ponieważ w ruch znów poszły łopaty. Przygotowywaliśmy teren pod ławeczki.

W końcu przyszedł czas na otwarcie wyczekiwanego przez wszystkich miejsca. 1 czerwca—w dzień dziecka—przy pięknej, słonecznej pogodzie, dyrekcja, opiekunki Samorządu oraz przedstawicielka grupy projektowej, przecięli symbolicznie wstęgę.

Otwarcie uświetniły swoim występem cheerleaderki, sportowcy, uczniowie klas 7b i 8e w tańcu belgijskim. Na koniec wszyscy chętni uczniowie mogli zatańczyć wspólnie. Ogromne koło, wokół niemal całego boiska, w rytmicznym tańcu, wesoło zakończyło otwarcie.

Włączamy się w życie parafii

Dzięki pracującym w naszej szkole katechetom, uczniowie z łatwością mogą włączać się, na różne sposoby, w życie parafii.

Wiele osób uczestniczy w **Wolontariacie Wincentyńskim**, w ramach którego m. in. pomagają organizować ważne wydarzenia, takie jak np. odpust parafialny czy uroczystość Wszystkich Świętych.

Działa też **Szkolne Koło Misyjne**, będące częścią Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci. Koło uczestniczy między innymi w akcjach, których celem jest zbieranie środków potrzebnych misjonarzom, a zwłaszcza ich podopiecznym, np. w Afryce.

Dzieci z Trójki uczestniczą też w **scholi parafialnej** czy w ruchu **Dzieci Maryi**, włączając się artystycznie, poprzez śpiew i spektakle, w życie Kościoła, wzbogacając oprawę nabożeństw.

Osoby zaangażowane w powyższe przedsięwzięcia mają też okazję rozwijać się, integrować i bawić podczas różnych wyjazdów, tak jak w ostatnim roku: do Czernej, Zakopanego i… Enrgylandii.

Rodzinne miasta

Po wybuchu wojny w Ukrainie do Polski przyjechało wielu uchodźców z tego kraju. I w naszym mieście, podobnie jak w większości polskich miast, znalazły schronienie uciekające przed wojną rodziny. W limanowskich szkołach pojawili się uczniowie zza wschodniej granicy. W naszej szkole było ich sporo, w kulminacyjnym momencie ponad 25 osób. Są to dzieci i młodzież w różnym wieku. Dołączyli do klas na wszystkich poziomach. Mówiliśmy o nich wszystkich po prostu Ukraińcy. Z czasem poznaliśmy ich, często dziwnie dla nas brzmiące, imiona. Na początku trudno nam było z nimi rozmawiać, bo nie znaliśmy ich języka, a oni nie znali naszego. Z pomocą przychodził nam często Google Translator. Z czasem komunikacja stawała się łatwiejsza, bo nasi goście szybko uczyli się języka polskiego. Pomyśleliśmy, że warto ich lepiej poznać. W poniższym artykule znajdziecie informacje o tym, z jakich ukraińskich miast przyjechali nasi nowi koledzy.

Charków

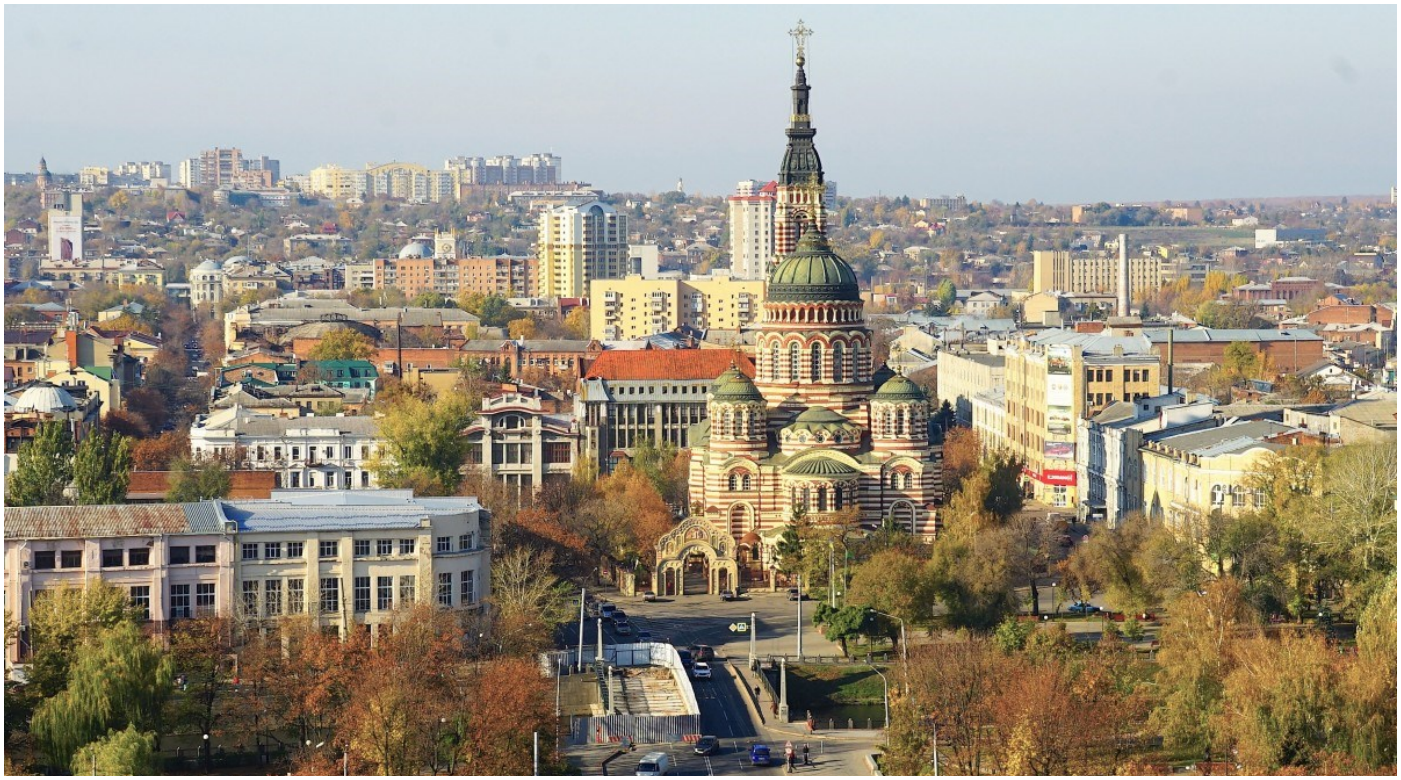

To miasto leżące w północno-wschodniej części Ukrainy, stolica obwodu charkowskiego, drugie co do liczby ludności miasto w Ukrainie. Warto tam zobaczyć m.in. Sobór Zwiastowania. To jedyna na świecie cerkiew prawosławna wybudowana w stylu bizantyjskim wyróżniającym się dużą ilością kopuł. Innym ciekawym miejscem jest Park Szewczenki, który jest jednym z symboli miasta. Znajduje się w nim jeden z najładniejszych pomników Szewczenki na świecie.

Charków to także ważny ośrodek przemysłowy i naukowo-kulturalny. Funkcjonuje tam przemysł na bardzo wysokim poziomie. W 1943 rozpoczęła się tam Bitwa o Charków między wojskami radzieckimi a niemieckimi. Była to jedna z bitew, która miała zatrzymać Niemców przed rozpętaniem kolejnych bitew, lecz Niemcy zwyciężyli i zaczęli najazd na Związek Radziecki. Po drugiej wojnie światowej odbudowano miasto w całkowicie inny sposób, to znaczy wielkie osiedla, szerokie ulice, potężne zakłady przemysłowe oraz biurowce. Z tego miasta pochodzą nasi koledzy: Oleksandra z klasy 1a oraz Erik z klasy 7a.

Opracował: Karol Strug

Chmielnicki

Chmielnicki jest stolicą jednego z 24 obwodów Ukrainy, leży w zachodniej części kraju. Z tego miasta pochodzi jedna z uczennic naszej szkoły, Kamila Derykoz,z klasy 8a.
W czasach I Rzeczypospolitej miasto nosiło nazwę Płoskirów. Leżało wówczas w granicach województwa podolskiego. Po II rozbiorze Polski miasto znalazło się w zaborze rosyjskim, a następnie w granicach ZSRR, zaledwie 40 km od granicy II RP.
Jednym z zabytków tego miasta jest Sobór św. Andrzeja. Początkowo cerkiew wojskowa, wzniesiona w 1889r. razem z całym kompleksem koszar 35 Biełgorodzkiego Pułku Dragonów. Pozostawała czynna do 1920, następnie została zaadaptowana na halę sportową. Obiekt przywrócono do użytku liturgicznego w 1991. Innym zabytkiem jest Zamek w Kamieńcu Podolskim. Dawniej strzegł granic Rzeczypospolitej. W 1672 roku, po krótkim oblężeniu, został zdobyty przez Turków. Zamek wrócił do Polski po zawarciu pokoju w Karłowicach w 1699 roku, w wyniku II rozbioru Polski znalazł się w granicach Rosji. Obecnie na terenie twierdzy mieści się muzeum.
W mieście działa klub piłkarski Podilla Chmielnicki, który w 2016 roku występował w trzeciej klasie rozgrywek ligowych. Istnieje także polski klub piłkarski Polonia Chmielnicki występujący w lidze obwodowej. Przed wojną działał Polski Klub Sportowy Płoskirów.
Jedną ze sławnych osób pochodzącą z tego miasta jest Ołeksandr Ponomariow, ukraiński muzyk, Narodowy Artysta Ukrainy, który reprezentował Ukrainę w 48. Konkursie Piosenki Eurowizji (2003).

Julia Janczy

Donieck

Miasto znajdujące się we wschodniej części Ukrainy, nad rzeką Kalmius. Jest czwartym pod względem wielkości miastem na Ukrainie. Miasto ma charakter przemysłowy. Wraz z sąsiednimi ośrodkami miejskimi tworzy aglomerację.

Donieck, zwany niegdyś “Miastem róż", powstał w 1869 roku, gdy walijski przedsiębiorca John Hughes wybudował zakłady metalurgiczne oraz kilka kopalń węgla na terenie kilku osad założonych w XVII wieku przez Kozaków zaporoskich. Hughes zakupił ten teren za 24 tys. funtów od kniazia Siergieja Koczubeja, który zobowiązał się wobec cara Aleksandra II do zbudowania w tym regionie fabryki produkującej szyny dla kolei żelaznej.
Większość mieszkańców rejonów Doniecka to Ukraińcy, których pierwszym językiem jest rosyjski, albo Rosjanie.
W Doniecku przyciąga turystów ulica Artioma, która stanowi główną, dziewięciokilometrową oś miasta. Zwraca uwagę Teatr Dramatyczny, a także liczne pomniki (m.in. Lenina). Mimo przemysłowego charakteru w mieście znajdują się malownicze obszary zielone, np. park Szerbakowej.
Z Doniecka pochodzi Vadym, uczeń klasy 8c.

Kijów

Kijów to stolica i największe miasto Ukrainy (pod względem liczby ludności oraz powierzchni), leżące nad rzeką Dniepr.

Stanowi największy ośrodek przemysłowy i kulturalno-naukowy kraju, posiada rozwinięty przemysł maszynowy, lotniczy, optyczny, precyzyjny, elektrotechniczny i elektroniczny, stoczniowy, chemiczny, lekki i spożywczy.
W latach 2004–2005 Kijów był głównym miejscem wystąpień podczas pomarańczowej rewolucji, a od listopada 2013 do lutego 2014 roku plac Niepodległości był głównym miejscem Euromajdanu.
Ciekawostką jest to, że Kijów był największy w Europie w XI wieku. 50 razy większy niż Londyn i 10 razy większy niż Paryż. Niezależność Ukrainy od Związku Radzieckiego w 1991 roku odnowiła status Kijowa jako europejskiej stolicy.
Kijowska stacja metra, zwana Arsenalną, jest dziś uważana za najgłębszą stację metra na świecie. Znajduje się na głębokości 105 metrów pod ziemią. Stacja została zbudowana na początku lat 60. w pobliżu gmachu Parlamentu.

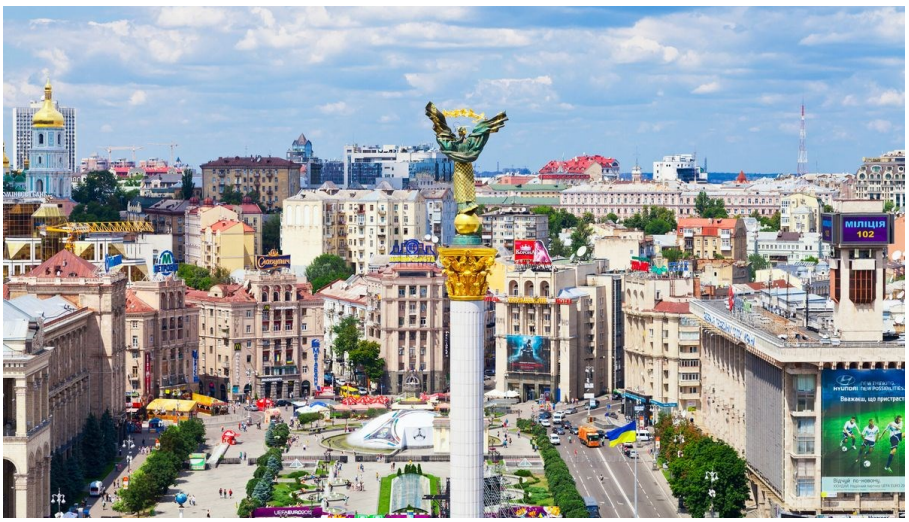

Kijów słynie z monumentalnych świątyń, których kopuły niemalże oślepiają złotą poświatą. Dwa spośród tych niezwykłych zabytków znajdują się na liście siedmiu cudów Ukrainy. Pierwszy z nich to Ławra Peczerska – prawosławny klasztor, którego historia sięga XI wieku. Przez setki lat wielokrotnie rozbudowywana, zyskała w końcu niebywale bogaty, barokowy charakter. W 1941 roku została częściowo zniszczona na skutek wybuchu świątynię odbudowano dopiero w 2000 roku i dziś stanowi siedzibę zwierzchnika Ukraińskiego Kościoła Prawosławnego Patriarchatu Moskiewskiego.
Drugim ukraińskim cudem w Kijowie jest Sobór Sofijski, zwany też Soborem Mądrości Bożej. Podobnie jak Ławra Peczerska, obiekt został wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Wbrew pozorom nie służy jako świątynia. Obecnie mieści się w nim muzeum państwowe. Jego zielone i złote dachy zapadają w pamięć na długo. To symbol miasta. Z Kijowa pochodzą: Robert z klasy 1 i Albert z klasy 3.

Klara Wójcik

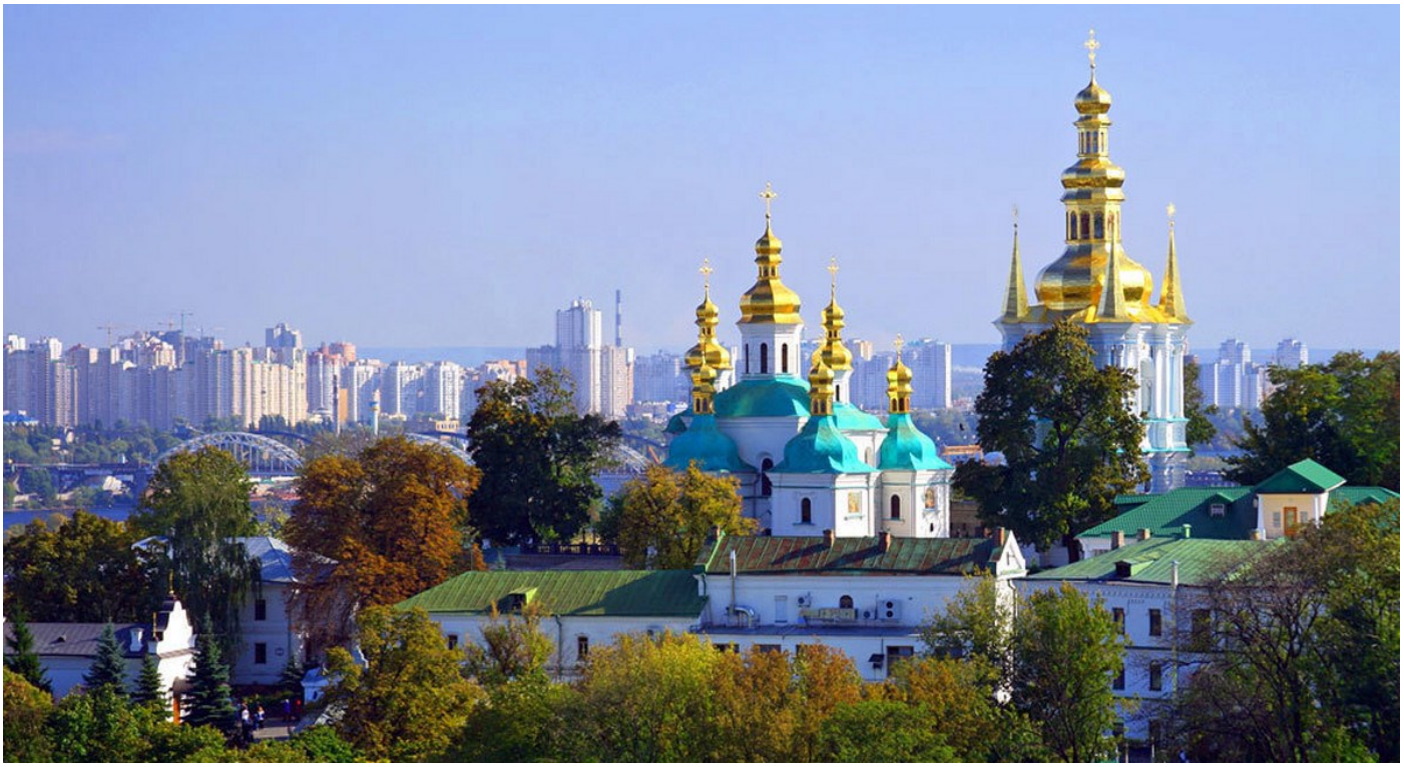

Krzywy Róg

Ewa z klasy 6b pochodzi ze wschodnio-ukraińskiego miasta w obwodzie dniepropietrowskim o nazwie ‚Krzywy Róg. Jest to duże miasto przemysłowe z wieloma różnymi zabytkami. Pierwsze wzmianki o tej miejscowości pochodzą z XVIII wieku. Miasto leży na bardzo bogatych złożach rudy żelaza, węgla brunatnego a także kamieni szlachetnych. Krzywy Róg jest bardzo rozległy. W mieście funkcjonuje metro na łącznej długości dwudziestu sześciu kilometrów znajduje się 12 stacji. Za centrum miejscowości uważa się ulicę Pocztową, której atrakcją jest największy na świecie zegar kwiatowy o wymiarach 22 m. Ulubionym miejscem mieszkańców są okolice pomnika kozaka Roga. Turyści w tym mieście mogą zjechać do kopalni na głębokość 1556 m.

Hubert Orzeł

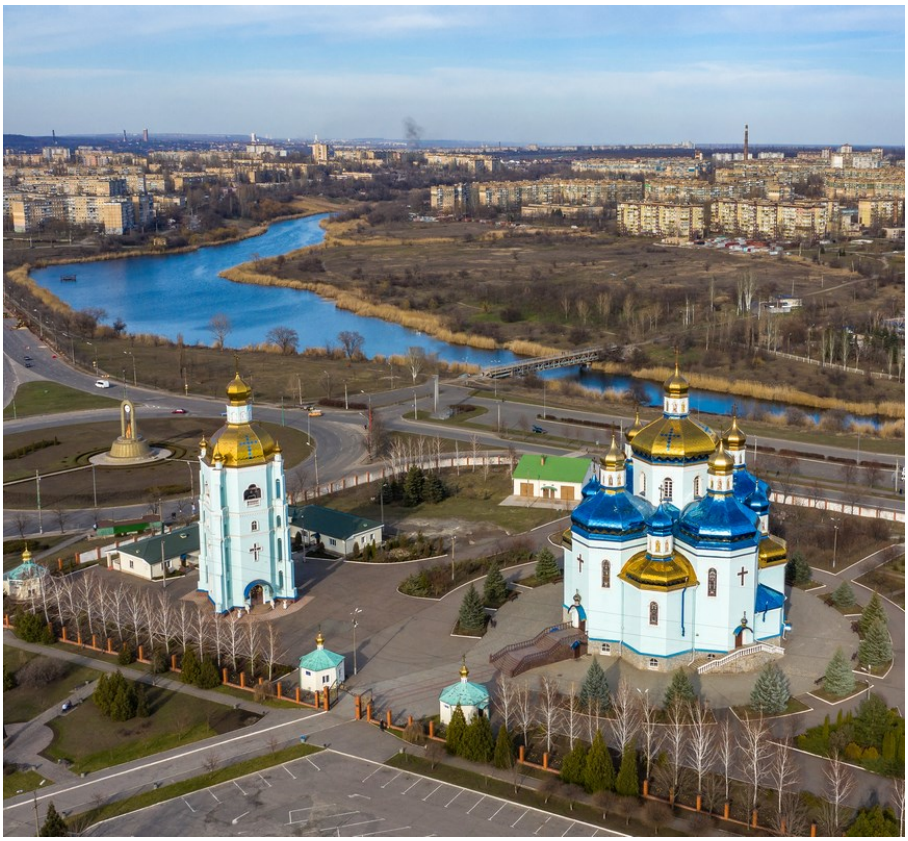

Lwów

Lwów leży w zachodniej części Ukrainy, jest stolicą obwodu lwowskiego. Znajduje się zaledwie 70 km od najbliższego przejścia granicznego z Polską. To miasto niezwykłe, o interesującej historii i bogatej architekturze. W dawnych latach Lwów należał do wschodniej części Polski. Będąc tu warto zobaczyć Cmentarz Łyczakowski, który jest położony we wschodniej części miasta. To najstarsza nekropolia Lwowa. Inne ciekawe miejsce do obejrzenia to Bazylika Archikatedralna Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, która jest jednym z najstarszych kościołów Lwowa. Jej budowa zaczęła się w połowie XV wieku. Wzniesiona została w stylu gotyckim, wzorowana na kościele Mariackim w Krakowie. Warto odwiedzić także Operę Lwowską, jeden z najpiękniejszych budynków w mieście. Na rynku, podobnie jak w Krakowie, zobaczymy pomnik Mickiewicza.

Opracował: Karol Strug

Połtawa

Połtawa to blisko 300 tysięczne miasto położone w środkowo- wschodniej części Ukrainy, nad Worsklą. Jest siedzibą władz obwodu oraz rejonu połtawskiego. To ważny ośrodek kulturalny i duży węzeł komunikacyjny. Dzięki atrakcyjnemu usytuowaniu miasto mocno rozwijało się na przestrzeni lat. Obecnie przecinają je główne szlaki komunikacyjne łączące Połtawę z największymi miastami Ukrainy takimi jak Kijów czy Charków.

Jedną z największych atrakcji miasta jest Połtawskie Muzeum Wiedzy Lokalnej im. Wasyla Kryczewskiego. Założone zostało z inicjatywy wybitnego naukowca, profesora Dokuchaeva w 1891 roku. W swoich zasobach posiada wyjątkową i bardzo bogatą kolekcję antyków oraz eksponatów sztuki ludowej pochodzących zarówno z regionu Połtawy, jak i z wielu innych części świata takich jak Egipt, Japonia, Indie czy Indonezja. Będąc w Połtawie, warto zobaczyć Katedrę Podwyższenia Świętego Krzyża, która została Wybudowana w stylu barokowym w XVIII wieku razem z dzwonnicą, znajdującą się na wysokości 47 metrów. Można wybrać się również na peryferia Połtawy, gdzie zlokalizowane jest osiedle, którego początki sięgają XVII wieku. Innymi atrakcjami wartymi zwiedzenia są: Muzeum Lotnictwa, Muzeum Historii Bitwy pod Połtawą, były bank ziemi chłopskiej, Dwór Daragon czy dawny urząd pocztowy regionu Małej Rosji.

Starobielsk

Starobielsk leży nad rzeką Ajdar (dopływ Dońca), na południowy wschód od Charkowa. Z tego miasta pochodzi jedna z uczennic naszej szkoły- Daria z 8a.

Miasto powstało w 1686 roku, ale już w 1650 roku na wyspie między rozlewiskami rzeki Ajdar zbudowano placówkę dla ochrony południowych granic Rosji i drewniany kościół Matki Bożej Pokrowskiej. W latach 30. XX wieku zbudowano tu fabrykę mechaniczną oaz fabrykę odzieży.

W latach 1939–1940 w Starobielsku mieścił się obóz jeniecki dla Polaków, oficerów służby stałej i rezerwy Wojska Polskiego, wziętych do niewoli przez ZSRR po zajęciu wschodnich obszarów Polski po 17 września 1939 roku. W kwietniu i maju 1940 roku byli oni przewożeni sukcesywnie do Charkowa i rozstrzeliwani przez funkcjonariuszy NKWD (część zbrodni katyńskiej). Dzięki staraniom władz Starobielska został utworzony cmentarz, na którym spoczywają prochy Polaków. Zamordowani jeńcy są pochowani na Cmentarzu Ofiar Totalitaryzmu w Charkowie w Piatichatkach.

W Starobielsku znajduje się największa mleczarnia na Ukrainie oraz wysoko rozwinięte zakłady przetwórstwa owocowo-warzywnego, a także zakłady remontowo-mechaniczne i meblowe.

Jednym z najciekawszych zabytków miasta jest Monaster Ikony Matki Bożej „Wszystkich Strapionych Radość". To prawosławny żeński klasztor.

Obecnie Ukraina (w tym Starobielsk) doświadcza inwazji rosyjskiej, która rozpoczęła się w lutym 2022 r.i nadal trwa.

Opracowała: Antonina Ciuła

Tarnopol

Tarnopol to duża miejscowość licząca 225 000 mieszkańców, położona nad rzeką Seret (na wschód od Lwowa). Jest stolicą obwodu tarnopolskiego na zachodzie Ukrainy.

Pierwsze zapiski o tym miejscu pochodzą z 1540 roku. Właśnie wtedy hetman wielki koronny, Jan Amor Tarnowski, wybudował miasto i twierdzę w tym miejscu. W 1548 roku Zygmunt I Stary nadał Tarnopolowi prawa miejskie. Po pierwszym rozbiorze Rzeczypospolitej miasto zagarnęła Austria. W okresie międzywojennego Tarnopol należał do II Rzeczypospolitej, a po II wojnie światowej stanowił część Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej. Od 1991 należy do niepodległej Ukrainy.

Miejscowość ma wiele zabytków. Niestety bardzo dużo z nich uległo zniszczeniu. W Tarnopolu znajduje się zamek Tarnowskiego, a także wiele cerkwi i kościołów katolickich, np. pochodząca z XVIII wieku Katedra Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny (dawniej kościół dominikański) albo Cerkiew Podwyższenia Krzyża Świętego. W mieście znajduje się wiele kin i teatrów. Tarnopol jest ważnym węzłem transportowym. Istnieje tam nawet lotnisko, które niestety obecnie jest nieczynne.

Z Tarnopolem związanych było wielu znanych ludzi, ważnych dla tak dla kultury ukraińskiej, jak i polskiej czy żydowskiej, m.in. Sołomija Kruszelnycka (ukraińska śpiewaczka operowa), Kornel Filipowicz (polski powieściopisarz) czy Josef Perl (żydowski działacz oświeceniowy).

Hubert Orzeł

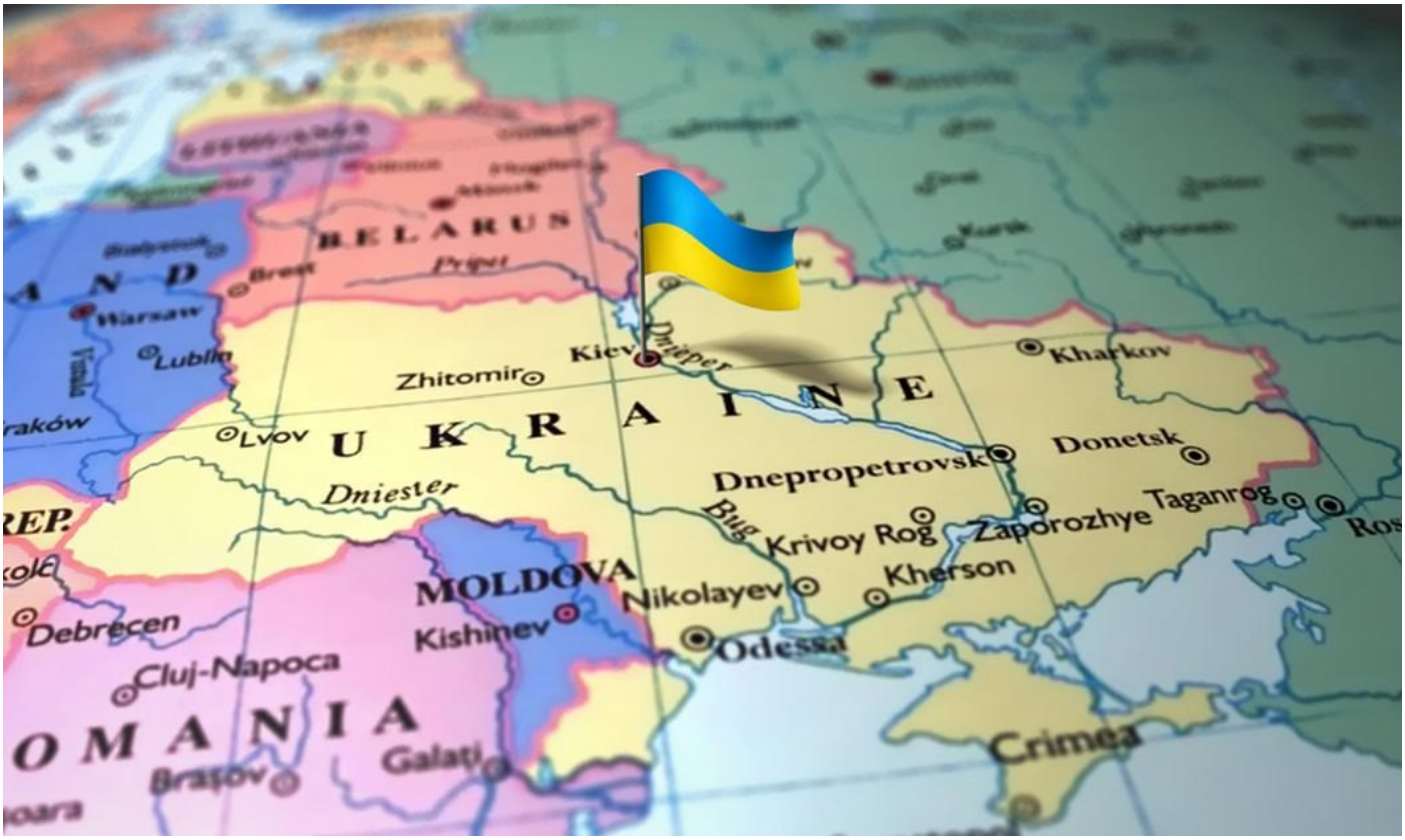

Tradycje polskie i ukraińskie

Aby poznać się lepiej proponujemy zapoznanie się z tradycjami, które panują w Polsce i w Ukrainie w związku z głównymi świętami religijnymi obchodzonymi w obu naszych krajach. Co prawda w Polsce przeważają rzymskokatoliccy a w Ukrainie prawosławni wyznawcy chrześcijaństwa, ale sami zobaczcie, jak bardzo nasze zwyczaje są do siebie podobne.

Boże Narodzenie

W grudniu obchodzimy święta Bożego Narodzenia i witamy Świętego Mikołaja, na którego większość z nas wyczekuje.

Mikołaj 6 grudnia (Polska):
Świętowanie polega na napisaniu listu, przygotowaniu poczęstunku dla Świętego Mikołaja i jego załogi oraz niespodziewanym przyjściu świętego, zazwyczaj o wieczornej porze i obdarowaniu dzieci wymarzonymi prezentami.

Mikołaj 19 grudnia (Ukraina):
Na Ukrainie, tak jaki i w Polsce, obchodzone jest to święto, choć w trochę inny sposób. Dzieci nie piszą listów ani nie dostają prezentów, jedynie skromny poczęstunek w postaci owoców najczęściej pomarańczy i różnego rodzaju cukierków.

Wigilia 24 grudnia (Polska)
W Polsce obchodzimy Boże Narodzenie, celebrujemy Narodzenie Pana Jezusa. Przyrządzamy tradycyjne potrawy, których zgodnie z tradycją ma być 12 np. barszcz z uszkami, żurek, kluski z makiem, ryba, pierogi, kapusta z grochem, zupa grzybowa, śledzie, kapuśniaczki, sałatki, krokiety i, nielubiany przez większość dzieci, kompot z suszu. Najpopularniejszymi tradycjami są: dzielenie się opłatkiem z bliskimi, nakrycie dla jednego niespodziewanego gościa oraz sianko pod obrusem. Po uczcie wigilijnej wyczekujemy pierwszej gwiazdki a następnie otwieramy prezenty, które znajdują się pod choinką.

Wigilia 7 stycznia (Ukraina)
Wigilia na Ukrainie jest obchodzona w skromny sposób. W połowie domów jest to czas spędzony z bliskimi. Tradycyjną wigilijną potrawą

jest kutia.

Składniki:
2 szklanki oczyszczonej pszenicy
1 szklanka maku niebieskiego
2 garści rodzynek
1 szklanka orzechów włoskich
pół szklanka migdałów
pół szklanki płynnego miodu
garść suszonych fig
garść suszonych moreli
śmietana kremówka 30%

Sposób przygotowania:
Najpierw należy pszenicę opłukać pod wodą i namoczyć na noc, aby spęczniała. Na drugi dzień trzeba wylać wodę z pszenicy, opłukać i ugotować na miękko. Odcedzić i pozostawić do ostygnięcia. Mak ugotować i po ostygnięciu zmielić. Rodzynki namoczyć we wrzątki na pół godziny. Gdy mak i pszenica już ostygną należy je ze sobą zmieszać. Dodać posiekane figi, morele, rodzynki oraz posiekane orzechy. Kremówkę wlać do rondla razem z miodem i gotować przez chwilę na wolnym ogniu. Dodać do mieszanki.

Dziadek Mróz 31 grudnia-1 stycznia (Ukraina)
Wraz z nowym rokiem w Ukrainie jest obchodzone święto Dziadka Mroza. Większość dzieci pisze listy do Dziadka Mroza. O północy rodzice zabierają swoje pociechy na krótki spacer a w tym czasie przychodzi Dziadek Mróz, który obdarowuje dzieci prezentami.

Daria Grochot, Kaja Kurek

Wielkanoc

W Polsce:

Tradycje Wielkanocne w Polsce są nam dobrze znane, powtarzamy je co roku. Chyba każdy z nas czeka na:
- malowanie jajek z rodziną
- pyszne śniadanie w Wielką Niedzielę
- lany poniedziałek
- króliczka, który przynosi małe upominki dla dzieci

Co zawiera polski koszyczek wielkanocny?

sól—symbol oczyszczenia
chrzan—znak siły, goryczy, męki Chrystusa
jajka—znak odradzającego się życia
kiełbasa—dostatek, zdrowie
baranek – symbol zwycięstwa życia nad śmiercią
babka—(ciasto) metafora umiejętności i doskonałości
woda – znak przygotowania do nowego życia, symbol ducha świętego, który obmywa ludzi z win i grzechów
chleb—ciało Chrystusa
czekoladowy zajączek. W tradycji symbolizuje on wiosnę
ser – symbolizuje przyjaźń

Potrawy wielkanocne w Polsce:
- święconka – zupa z poświęconych jajek, chrzanu, soli, kiełbasy
- pisanki – pomalowane jajka

Cztery sposoby na udekorowanie jajek:
1. Zagotuj wodę z burakami/ cebulą a po zagotowaniu włóż jajka do wody.
2. Pomaluj kredkami/farbami i pamiętaj o tym, żeby nie przyciskać za mocne, bo jajko pęknie.
3. Kupione wcześniej naklejki naklej
4. Wyskrob żyletką wzorki ma ugotowanych jajkach. Jest to zadanie dla dorosłych, ponieważ żyletka jest bardzo ostra.

W Ukrainie:

Tradycje wielkanocne w Ukrainie również powtarzane są co roku. Króliczek nie przynosi upominków, ale członkowie rodziny obdarowują się nawzajem. Te zwyczaje są bardzo podobne do naszych polskich tradycji, np.. malowanie jajek.

Sposoby:
Jajka owijamy liściem, wkładamy do pończoch i gotujemy w cebuli.

Co zawiera ukraiński koszyczek wielkanocny?
Koszyk wielkanocny wygląda dokładnie tak samo, jak polski, tylko nie ma w nim baranka.

Daria Grochot

Wywiad z Panią Dyrektor

Mamy przyjemność zaprezentować wywiad z Panią Teresą Dudek - dyrektor naszej szkoły i nauczycielką matematyki. Jest ona ekspertką w swojej dziedzinie i z pasją dzieli się swoją wiedzą z uczniami. Zapytamy ją o jej pracę i pasję. Zapraszamy do przeczytania wywiadu.

Co jest najtrudniejsze w zarządzaniu ludźmi i szkołą?

Dyrektor szkoły to człowiek, którego działania dotyczą różnej materii. Jego praca jest bardzo rozległa: od nauki aż po prawo, dlatego swoje zadania musi wykonywać z jednakową powagą i odpowiedzialnością. Kierując szkołą, trzeba pamiętać, że dyrektor jest odpowiedzialny za administrowanie, ale pełni też funkcje na wskroś pedagogiczne sprzyjające rozwojowi nauczycieli uczniów i rodziców oraz środowiska szkoły. Suma tych działań powoduje, że szkoła odnosi sukcesy w każdym obszarze.

Co sprawia Pani najwięcej radości?

Nauczycielem chciałam być "od zawsze", więc nauczanie dzieci i młodzieży jest moją pasją, którą realizuję od przyszło 40 lat. Radość sprawia mi nawet najmniejszy sukces moich uczniów. Ktoś nauczył się tabliczki mnożenia, inny zrozumiał treść zadania, a jeszcze inny zdobył laury w konkursie przedmiotowym. Mam ogromną satysfakcję, jeśli uczeń powie, że lubi matematykę.

Proszę dokończyć. Dobry dyrektor to taki, który?

Dobry dyrektor to taki, który jest komunikatywny, umie rozwiązywać konflikty, dba o odpowiedni poziom nauczania, dobrze organizuje pracę placówki oraz potrafi sprawić, że w szkole panuje dobra atmosfera.

Jaka jest cecha charakteru, którą wykorzystuje Pani najczęściej w swojej pracy?

Cechą, którą wykorzystuję najczęściej jest wyrozumiałość, cierpliwość, współodczuwanie oraz chęć zrozumienia innych.

Czy jest coś, co wyróżnia dyrektora szkoły od innych szefów?

Tak jak powiedziałam wcześniej, dyrektor szkoły to nie tylko menadżer, to przede wszystkim człowiek, który dba o dobro szkoły. Jest wyrozumiały i zabiega o pozytywne relacje między nauczycielami, uczniami, rodzicami.

Najciekawszy moment w pani życiu zawodowym?

Nie ma jakiegoś szczególnego, ale na pewno ważnym wydarzeniem w życiu

zawodowym był fakt powołania mnie w 2006 roku na stanowisko wicedyrektora szkoły. Wówczas odczułam, że ludzie mają do mnie zaufanie, a to wielki zaszczyt.

Czy lubi pani swoją pracę?

Uczenie matematyki to moja pasja.

Jeśli nie jako nauczycielka matematyki, to w czym realizowałaby się pani najlepiej?

Nigdy nie zastanawiałam się nad tym, w czym mogłabym się realizować. Myślę, że jeśli nie nauczyciel matematyki, to i tak nauczyciel, może edukacji wczesnoszkolnej, bo od niej zaczynałam swoją pracę.

Dziękujemy za wywiad.

Lena Marek i Eliza Trzópek

Wywiad z psychologiem

W naszym życiu zachodzi wiele zmian zarówno tych planowanych, nieplanowanych, negatywnych i pozytywnych. Pandemia COVID-19 zdecydowanie nie należy do tych pozytywnych i planowanych. Wywarła na naszym zdrowiu psychicznym i fizycznym duże piętno. Trudno na ten temat uzyskać rzetelne informacje, jednak zdecydowałyśmy, że postaramy się je dla Was zdobyć. Dzięki pomocy Pani pedagog Magdaleny Biedroń - Wojs, która angażuje się w pomoc m. in. uczniom naszej szkoły, posiada wiedzę i ma doświadczenie zawodowe, udało się nam przygotować wywiad, który może Was zainteresować.

Jak pandemia COVID-19 wpłynęła na zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży?

Jest to temat bardzo złożony. Pandemia COVID-19 wpłynęła na ogół negatywnie na różne aspekty naszego życia, nie tylko psychicznego i również nie tylko na dzieci i młodzież. Skutki tego co się wówczas działo dotyczą całego społeczeństwa i z pewnością będziemy je odczuwać jeszcze przez długi czas. Myślę, że o realnych następstwach pandemii i tego, jaką ponieśliśmy za to cenę, dowiemy się za 15, 20 lat.

Czy na podstawie doświadczeń może Pani określić, jakie zmiany nastąpiły w zdrowiu psychicznym uczniów?

Z całą pewnością dzieci i młodzież są psychologicznie grupą szczególnie narażoną, a tym samym poszkodowaną w kwestii zdrowia psychicznego i zmian, jakie mogła wywołać w tym obszarze pandemia COVID-19. Zdalne nauczanie wyłączyło dzieci z normalnego funkcjonowania. Pojawiało się u nich większe napięcie i lęk - spowodowane nie tylko obawą przed zachorowaniem ich samych, albo bliskich. Uczniowie zmagali się w tym czasie z różnymi problemami, czasem nawet w samotność, nie zawsze też mieli dobre warunki do nauki w domu, pomoc ze strony osób najbliższych, na co miało wpływ wiele czynników. Ze strony szkoły robiliśmy wszystko, co było możliwe, aby zapewnić im pomoc. Myślę, że głównym problemem dla dzieci i młodzieży było pozbawienie ich kontaktu z rówieśnikami, ograniczenie relacji społecznych. Człowiek jest istotą społeczną, rozwija się prawidłowo wtedy, gdy ma stymulację tak zwanym bodźcem społecznym.

Bardzo ważne w rozwoju nastolatków jest to, jak funkcjonują w grupie, na ile czerpią z tego przyjemność i wchodzą w relacje przyjacielskie, uczą się budować ważne relacje i w tym poznają siebie. Niestety, młodzież na tym ważnym etapie rozwoju była wtedy w izolacji. Nie widywano rówieśników „ na żywo" - tylko okienka na ekranie komputerów. to mogło najmocniej wpłynąć na życie emocjonalne i społeczne. Relacje rówieśnicze mają kluczowe znaczenie w życiu dzieci i młodzieży. Dzięki nim zaspokajane są bardzo ważny potrzeby psychiczne. Poczucie akceptacji, uznania, więzi, przynależności do grupy, poczucia własnej wartości i wiele innych. System zdalnego nauczania znacząco ograniczył zaspokajanie tych potrzeb. Dlatego dzisiaj z większą niż kiedykolwiek intensywnością, pomagamy uczniom w powrocie do tzw. „normalności".

Z jakimi problemami zgłaszają się uczniowie do specjalistów szkolnych - chodzi tu głównie o psychologa, pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego?

Uczniowie zgłaszają się do nas z różnymi problemami. Na szczęście

minęły już czasy, gdy uczeń trafiał do nas „za karę". Dzisiaj mamy drzwi ciągle otwarte dla każdego, kto potrzebuje wsparcia, rozmowy, wyjaśnienia. Nikogo nie dziwi już fakt, że ktoś może potrzebować naszej pomocy. Niekoniecznie wiąże się to z zaburzeniami psychicznymi, choć oczywiście takimi uczniami zajmujemy się w pierwszej kolejności, za zgodą rodziców z zachowaniem zasad obowiązującej w naszej pracy. Dotyczy to głównie problemów związanych z nasilonymi objawami lękowymi, stanami przygnębienia czy depresji. Często mamy też do czynienia z różnorodnymi problemami w

Jest bardzo dużo sposobów radzenia sobie z emocjami. Wśród sprawdzonych i często polecanych przez samych uczniów najważniejsze to: pielęgnowanie dobrych i bliskich relacji z rodziną, przyjaciółmi, osobami z najbliższego otoczenia, umiejętne zarządzanie czasem, rozwijanie pasji i zainteresowań, okazywanie wdzięczności, ograniczenie czasu spędzonego przed „ekranami". Bardzo ważny jest też wpływ aktywności fizycznej na układ nerwowy, zdrowie psychiczne oraz ogólne samopoczucie. Brak wysiłku fizycznego lub unikanie go ma taki sam wpływ na ciało, jak i na naszą psychikę. Przyczynia się do ospałości, zmęczenia, przygnębienia i większego odczuwania stresu. Może być jednym z czynników sprzyjających rozwojowi wielu chorób, w tym zaburzeń lękowych, depresji, zaburzeń snu i koncentracji. W naszych działaniach profilaktycznych zachęcamy uczniów do systematycznego wysiłku fizycznego np. minimum 20 minut dziennie ćwiczeń ogólnorozwojowych lub chociażby spacer. Ruch uwalnia emocje nagromadzone w ciele.

Gdzie szukać pomocy?

Jest wiele możliwości szukania pomocy, jeśli pojawią się problemy związane z kryzysem psychicznym lub innymi trudnościami. W szkole staramy się pomagać uczniom w rozwiązywaniu ich bieżących problemów, organizujemy rożne zajęcia, prowadzimy rozmowy indywidualne lub pracujemy z zespołami klasowymi przy wsparciu dyrekcji, wychowawców, rodziców. Jesteśmy dostępne dla wszystkich uczniów i ich rodziców. Współpracujemy z nauczycielami, różnymi instytucjami, specjalistami pracującymi również w naszej szkole, Dyrekcją, wychowawcami. Zdarzają się też sytuacje, w których nasza pomoc może okazać się niewystarczająca, przekraczająca możliwości pracy w warunkach szkoły. Wtedy szukamy dla uczniów i ich rodziców innych rozwiązań, np. lekarzy specjalistów, ośrodków psychoterapeutycznych. Trzeba pamiętać o tym, że zawsze jest konstruktywne rozwiązanie, nawet w najtrudniejszych sytuacjach.

Serdecznie dziękujemy Pani Magdalenie Biedroń-Wojs za udzielenie wywiadu.

Maja Golińska, Kamila Szewczyk

KĄCIK HUMORU

Pani pyta Jasia:
- Jasiu, co wiesz o jaskółkach?
Jasiu odpowiada:
- to bardzo mądre ptaki, odlatują gdy rozpoczyna się rok szkolny.

Nauczycielka mówi do Jasia:
- Jasiu ułóż zdanie twierdzące
- Pies biegnie za kością.
- Dobrze teraz ułóż zdanie pytające
- Czy pies biegnie za kością?
- A teraz rozkazujące.
- Aport!!!!

Nauczycielka zwraca się do uczniów:
-Pamiętajcie dzieci, że trzeba słuchać rodziców.
-To ja mam problem, bo moja mama śpiewa w zespole disco polo.

STREFA MÓZGOWCA

Jak człowiek mógł przeżyć 10 dni bez snu?

Ile jabłek możesz zjeść gdy masz pusty żołądek?

Jeśli dwa to towarzystwo, a trzy to tłum, to ile to cztery i pięć?

Co zapewnia siłę i moc do przechodzenia przez ściany?

Przygotował Karol Strug

Wielki skok cywilizacyjny w Europie XIX i XX w.

W dzisiejszych czasach trudno nam sobie wyobrazić życie bez podstawowych sprzętów gospodarstwa domowego, czy dostępu do Internetu, a co za tym idzie portali społecznościowych (Instagram, Facebook, Snapchat, Twitter) i gier komputerowych (Minecraft, Fortnite, League of Legends, The Sims, Roblox, Wiedźmin, Cybepunk). Nie możemy sobie wyobrazić również braku samolotów pasażerskich, samochodów, dzięki którym możemy w kilka godzin dolecieć do miejsc oddalonych o aż 4000km! Codziennością jest dla nas kupowanie mięsa, słodyczy, mąki. Jednak, czy zawsze tak było? Czym podróżowali Europejczycy? Po której stronie kurtyny była Polska? Na te i inne pytania spróbuję odpowiedzieć w tym artykule.

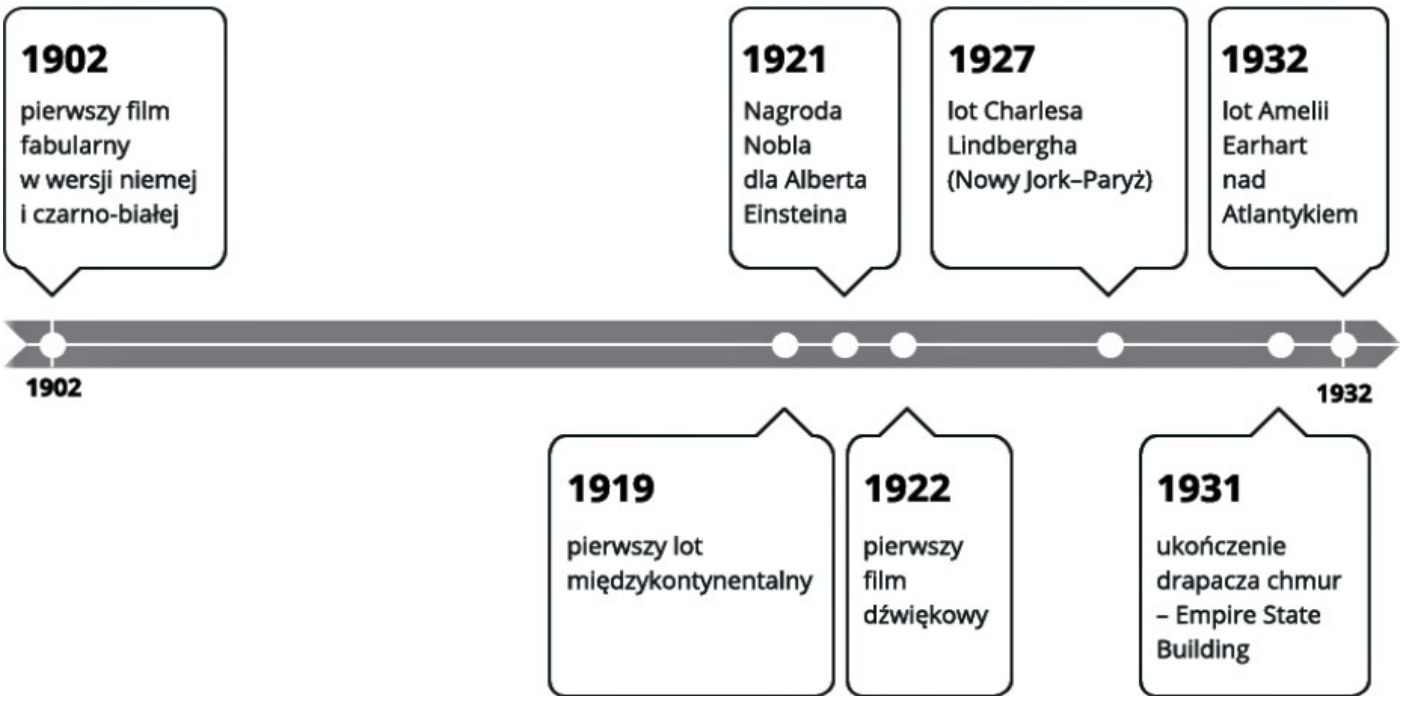

Europa międzywojenna

11 listopada 1918 r. po podpisaniu rozejmu między Niemcami a państwami ententy w wagonie kolejowym w Compiègne, nastąpił pierwszy okres dwudziestolecia międzywojennego (lata bezpośrednio po wojnie; 1918-1922). Były to lata trudnej odbudowy państw ze zniszczeń wojennych, a także trwającej nadal walki w Europie Wschodniej. Kiedy na całym kontynencie zapanował pokój, w Europie rozpoczął się względny okres stabilizacji społecznej. Jednak nieufność do demokracji nowo powstałych państw, jak również Wielki Kryzys z roku 1929 zakończyły okres pomyślności i rozbudowy, a zapoczątkowały powstanie wielu dyktatur totalitarnych (Węgry, Polska, III Rzesza Niemiecka, Włochy, Turcja, ZSRS, Portugalia) i przygotowanie do rozpoczęcia kolejnej wojny światowej. Okres międzywojenny to także rozkwit kultury i nauki europejskiej. W tym czasie doszło do nadania praw wyborczych kobietom, powszechnego dostępu do edukacji dla dzieci od 7-14 roku życia, ogłoszenia rewolucyjnych teorii naukowych Einsteina i Freuda, unowocześnienia technicznego oraz ogromnego rozwoju gospodarczego. Wielkie zmiany zaszły również w dziedzinie transportu i komunikacji. Powszechnym wówczas środkiem przemieszczania były pociągi. Mimo pojawienia się samochodów już pod koniec XIX w., ten środek transportu nie stał się popularny ze względu na cenę. Zmieniło się to jednak, kiedy wprowadzono taśmową produkcję samochodów, dzięki czemu auta stały się tańsze i dostępniejsze dla zwykłego mieszkańca. Rozbudowano również sieć dróg, w tym autostrad. Coraz popularniejsze stawały się także samoloty. Wykorzystywano je do przewożenia przesyłek pocztowych i ciężkich ładunków na dużych odległościach. W sztuce pojawiły się takie kierunki jak: dadaizm, surrealizm oraz futuryzm. Natomiast w dziedzinie architektury rozwijały się funkcjonalizm i modernizm, cechujące się prostotą oraz funkcjonalnością. Popularnym gatunkiem muzycznym stał się jazz. Znanymi artystami tego okresu byli: Pablo Picasso, Salvador Dali, czy Marcel Duchamp. Prężnie rozwijał się też rynek sprzętów gospodarstwa domowego. Pojawiły się lodówki, pralki i odkurzacze, które zrewolucjonizowały życie codzienne. Dzięki powszechnemu szkolnictwu nastąpił wzrost czytelnictwa prasy (zwłaszcza popularnych w tym okresie komiksów). Coraz większą popularność zdobywały też radio i kino. Szczególnym tego powodem był przełom dźwiękowy w kinematografii, wprowadzający dźwięk (1922-1933), jak również kolor (lata 30). Wielkimi gwiazdami

ówczesnego kina niemego byli: Rudolf Valentino, Greta Garbo, Charlie Chaplin, czy Polka Pola Negri. Znanym filmem animowanym tej dekady był film Walta Disneya o przygodach Myszki Miki, a komiksem „Superman". Kolejną rozrywką o charakterze masowym stał się sport. To wtedy w 1924r. odbyły się pierwsze Zimowe Igrzyska Olimpijskie. Popularność zdobywały nowe dyscypliny sportowe, takie jak pika nożna, boks, zapasy czy hokej, zyskujące coraz liczniejsze grono kibiców. Pierwszą dekadę po wojnie często nazywa się „szalonymi latami dwudziestymi".

Dwubiegunowa Europa

Po II wojnie światowej na konferencji w Poczdamie ostatecznie przypieczętowano kształtujący się już od Teheranu porządek powojenny. Zrzucenie bomb atomowych w Japonii sprawiało, że USA stały się nową potęgą światową, jednak już 4 lata później ZSRS, stworzywszy własną bombę, również zyskał taki status. Europa została podzielona na dwie strefy wpływów (amerykańską - kapitalistyczną i sowiecką-komunistyczną). Tak rozpoczęła się trwająca 44 lata zimna wojna. Odbudowującemu się staremu kontynentowi zaproponowano środki z planu Marshalla, jednak w większości państw Europy Środkowo-Wschodniej (wyjątek stanowiła Jugosławia) za namową komunistów odrzucono ofertę, co przyczyniło się do dalszego pogłębiania różnic w zamożności. Obydwie ideologie były zdecydowane udowodnić wyższość swojego modelu społeczeństwa. Już w 1946 roku rozpoczęły się próby integracji europejskiej (brytyjski premier Churchill wezwał do utworzenia Stanów Zjednoczonych Europy). Zapobiegając wspominanym wydarzeniom Stalin powołał do życia Radę Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, a w 1955 roku z inicjatywy sowietów utworzono Układ Warszawski. Natomiast w Europie Zachodniej założono Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Europejską Wspólnotę Gospodarczą (późniejsza Unia Europejska) i Euratom, zaś organizacją obronną stał się Pakt Północnoatlantycki. W wielu krajach bloku wschodniego życie odbiegało od dobrobytu na Zachodzie. W państwach satelickich komuniści rozpoczęli

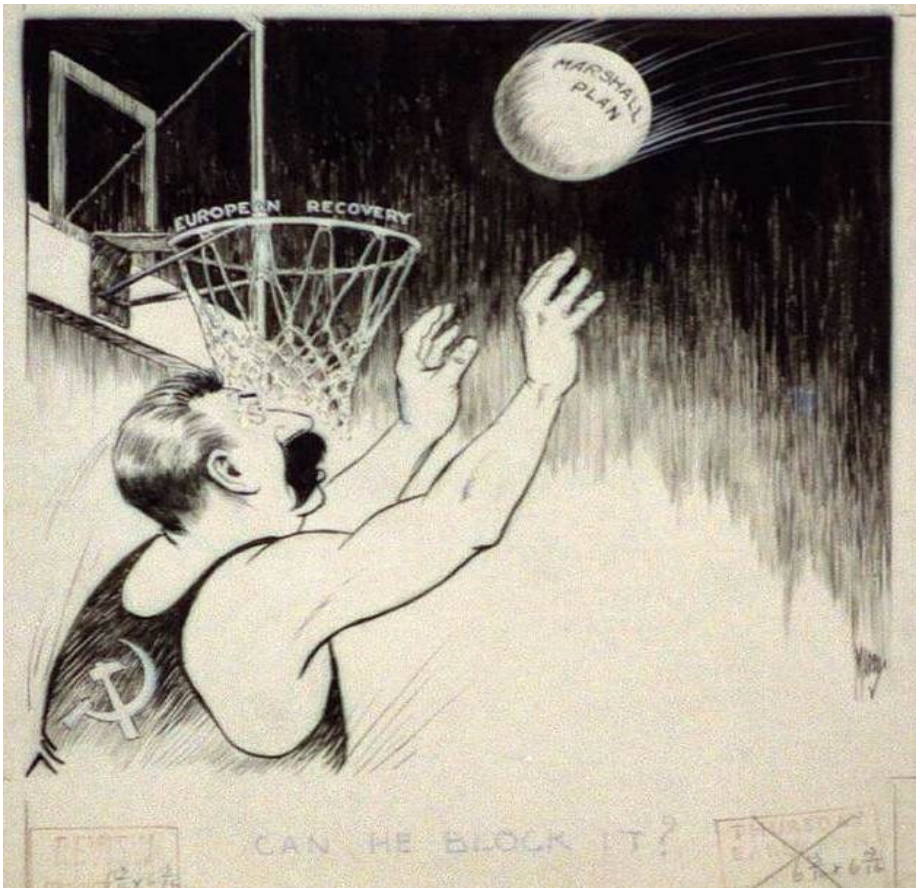

komuniści rozpoczęli kolektywizację rolnictwa, system oświaty oparli na wzorach sowieckich, w szkołach od wczesnych lat dzieci uczono rosyjskiego i wychwalano komunizm. W latach 50. i 60. nastąpiła znaczna poprawa warunków życia większości ludzi w Europie. Wzrost gospodarczy i wprowadzenie państwa opiekuńczego przyniosło poprawę warunków mieszkaniowych, edukacji, opieki zdrowotnej i usług socjalnych. Te dwie dekady to także okres dekolonizacji Afryki oraz Azji. W Europie Zachodniej planowanie publiczne rozwinęło się na równi z odbudową sektora prywatnego. W strefie komunistycznej gospodarka centralnie planowana kontrolowała wszystkie zasoby narodowe, dowolnie ingerując w życie codzienne obywateli. W 1973 roku w wyniku wojny Jom Kipur, państwa arabskie zrzeszone w OPEC podwyższyły cenę ropy naftowej czterokrotnie! Konsekwencją tej decyzji był światowy kryzys energetyczny oraz recesja, które położyły kres europejskiemu ożywieniu gospodarczemu. W Europie Zachodniej załamanej nieograniczonym wzrostem cen zaczęto likwidować tradycyjną gałęź przemysłu (produkcja stali i górnictwo), a rozwijano sektor technologiczny i ekonomiczny. Państwa zachodnie musiały się teraz zmierzyć z problemami związanymi z niskim wzrostem gospodarczym, inflacją i masowym bezrobociem. Zaczęto organizować kampanie przeciw marnotrawstwu i wprowadzono zakaz jazdy samochodami w niedzielę. Siłę napędową państw zachodnich zamieniono z węgla na energię jądrową.

W roku 1974 i 1975 upadły dyktatury rządzące Grecją, Hiszpanią i Portugalią. Wszystkie wspomniane, nowe demokracje przystąpiły do Wspólnoty Europejskiej. Na zachodzie powstały nowe ruchy społeczne popierające: równość płci i praw osób LGBT, ochronę środowiska. Mimo beznadziejnej sytuacji gospodarczej w państwach socjalistycznych dowcip był dobry na wszystko (o Polsce mówiło się, że jest „najweselszym barakiem demoludów"). Szczególnie popularnym w tej części Europy były kabarety i komedie filmowe (np." Alternatywa 4"). W latach 80 po zadłużeniu państwa polskiego wprowadzano kartki żywnościowe i talony na artykuły przemysłowe. Większość podstawowych artykułów: mięsa, mąki, tłuszczów, wyprawek dla niemowlaków stały się towarem luksusowym. Jednym z nieodłącznych elementów życia codziennego były kolejki. Brakowało towarów w sklepach, a jeśli cokolwiek się pojawiło na ich półkach, kupowali wszyscy, także ci, którzy tego nie potrzebowali. Wszechobecny w życiu człowieka był strach. Agenci Urzędu Bezpieczeństwa, a później Służby Bezpieczeństwa, tajni współpracownicy czy „kontakty obywatelskie" – zawsze mogli donieść władzy. W latach 80 w wyniku zadłużenia państwa polskiego i wyboru na papieża Polaka w społeczeństwie wybuchały strajki, w tym najsłynniejszy w Stoczni Gdańskiej, czego skutkiem jest powstanie „Solidarności" – pierwszego, działającego jawnie i oficjalnie, niezależnego związku zawodowego w bloku wschodnim. Ostatnim kołami ratunkowymi dla komunistów były: stan wojenny, odrzucenie doktryn Breżniewa i pieriestrojka w ZSRS. Niestety dla rządzących nie spełniły one swojego zadania. Pod koniec lat 80. braki żywności, stała inwigilacja, cenzura, ograniczenia czy wręcz zakaz podróży poza blok komunistyczny wywołały wśród obywateli krajów bloku wschodniego frustrację i napięcia, czasem niemożliwe do zniesienia. Ta frustracja przyczyniła się do ostatecznego upadku komunizmu w 1989 r. Rozpoczynająca się Jesień Ludów zapoczątkowana obradami Okrągłego Stołu w Polsce, doprowadziła do upadku systemu komunistycznego w sześciu krajach oraz zburzenia Muru Berlińskiego. Jej następstwem był rozpad ZSRS i Jugosławii, czego konsekwencją stała się wojna w Bośni i Hercegowinie. Trwająca blisko cztery lata wojna wypełniona wieloma czystkami etnicznymi została zakończona wymuszonym przez NATO układem w Dayton. Od tej daty do Unii Europejskiej dołączyło aż 13 krajów a do Paktu Północnoatlantyckiego 14 nowych członków.

Podsumowanie

Świat bardzo się „zmniejszył" w ostatnich dziesięcioleciach. Odległość, która dla naszych dziadków była ogromnym wyzwaniem, obecnie dla nas jest krótką podróżą. Informacje z dowolnego miejsca na ziemi docierają do nas w mgnieniu oka. Wiadomości dostępne w Internecie nie zawsze są prawdziwe i coraz trudniej jest znaleźć te użyteczne oraz wiarygodne. Obniżone koszty transportu ułatwiają przemieszczanie się i przewożenie produktów. Duża migracja ludzi przyczynia się do szybkiego rozprzestrzeniania się nowych chorób (wirus SARS-CoV-2). Z kolei nowoczesne technologie pozwalają odkryć szybciej niż dotychczas skuteczne rozwiązania. Każdy etap rozwoju cywilizacji niesie za sobą wady i zalety. Najważniejszą kwestią ewolucji społeczeństwa jest zachowanie równowagi w każdej dziedzinie życia.

Damian Golonka

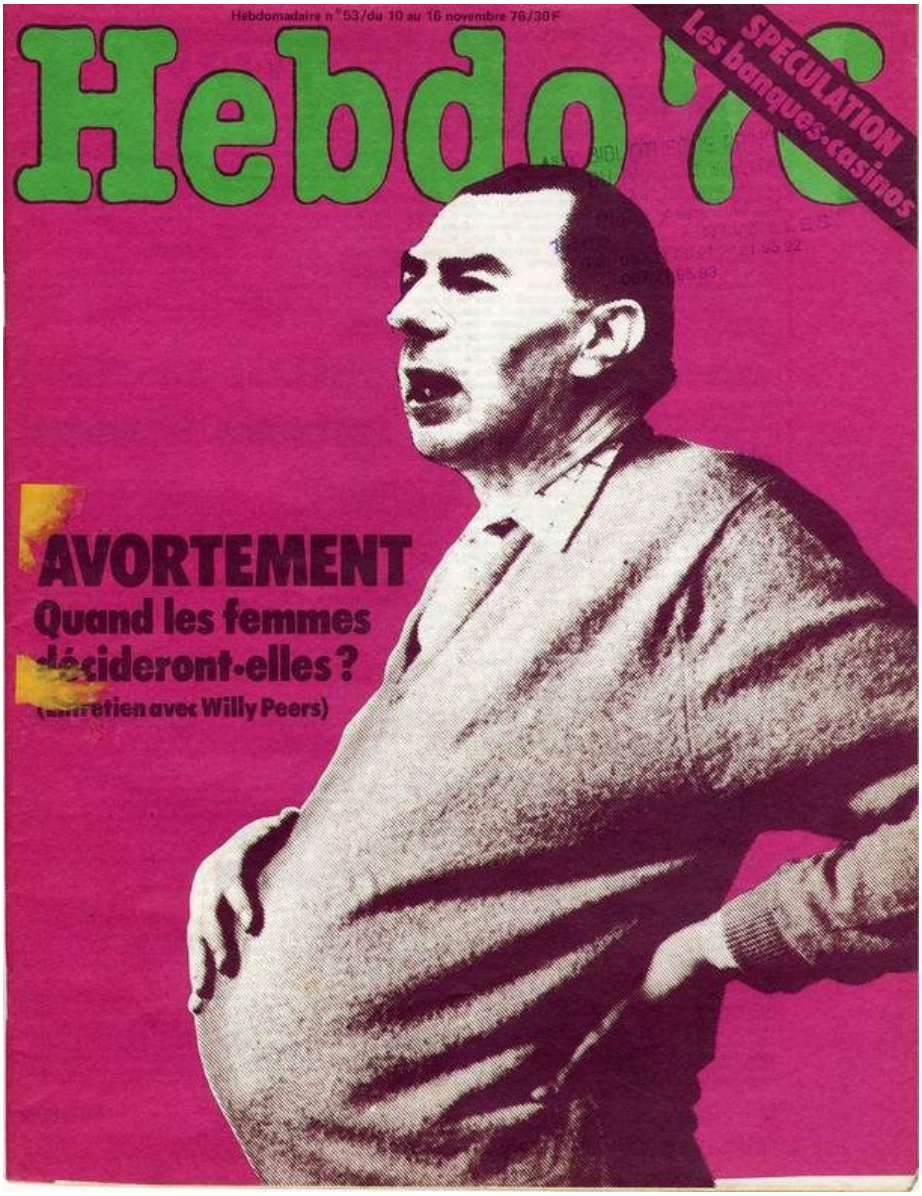

Fast fashion

Przed rokiem 1800 moda była pracochłonnym procesem. Ubrania były z bardzo dobrych materiałów i ludzie szanowali swoje rzeczy, gdyż wiedzieli jak cenne są. Jednak, gdy pojawiły się maszyny do szycia, powstały gotowe produkcje odzieży. Ceny ubrań spadły, ponieważ były łatwiejsze i znacznie szybsze w wykonaniu. Powstały zakłady krawieckie, gdzie pracowały szwaczki. Tak narodziła się produkcja masowa.

Czym właściwie jest fast fashion? To szybka moda, polegająca na produkcji najnowszych trendów modowych przy niskich kosztach i szybkim wprowadzeniu ich do sklepów. Szybka moda zyskała dużą popularność w Ameryce. Dziennikarka Elizabeth L. Cline, w swoim artykule napisała, że Amerykanie kupują pięć razy więcej odzieży niż w 1980 roku. Fast fashion przyczynia się też do złych warunków pracy. Amancio Ortega, założyciel Zary, w jedynym z artykułów New York Times'a, powiedział, że „zabierze tylko 15 dni, zanim ubranie przejdzie z mózgu projektanta do sprzedaży na stojakach". Sklepy szybkiej produkcji to m.in. Zara, H&M, SHEIN.

Ta sytuacja aktualnie dotyczy również Polski, ponieważ powstają nowe galerie handlowe, w których dominują sklepy sieciowe. Jakość ubrań sprzedawanych przez te marki jest adekwatna do ceny. Ubrania produkują i sprzedają w ekspresowym tempie, natomiast my wyrzucamy je bardzo szybko. Jest tyle wspaniałych polskich firm produkujących dobrej jakości odzież za niewiele większą cenę, a żywotność takiej odzieży znacznie przekracza fast fashion, np. ubrania sportowe z naszego regionu firmy "Attiq". Firma ta raz w roku organizuje akcje naprawy odzieży, co jest wspaniałym pomysłem, bo nie wyrzucamy rzeczy częściowo uszkodzonych. Tylko niewielkim kosztem naprawiamy zamiast wyrzucać. Często naprawa fast fashion nie jest możliwa, bo nie pozwala na to ich jakość (nawet po krótkim używaniu).

Do produkcji jednego podkoszulka zużywa się 2700 litrów wody. Jedna para jeansów to od 8000 do 10000 litrów wody. Większość naszych ubrań jest wykonana z poliestru, a poliester to chemia.

Wszyscy chodzą podobnie ubrani. Nie ma już indywidualności w modzie, dlatego może czasami warto zamiast pójść do sieciówki zajrzeć do second handu. Skoro mamy tam rzeczy już używane i nie są jeszcze zniszczone, a nie raz w bardzo dobrym stanie, to oznacza, że zostały zrobione z dobrych materiałów i nam posłużą. W ten sposób można dużo zaoszczędzić.

Zamiast zszyć sobie podkoszulek, spodnie, czy nawet skarpetkę, wyrzucamy je. Nawet z małą dziurką. Jeśli ubranie jest za małe, przekaż je komuś, kto będzie w nich chodzić. Moda mija szybko. Wiele razy zdarza nam się kupować jakąś rzecz, a potem w niej nie chodzić. Zastanówmy się dwa razy przed zakupem! Moim zdaniem warto kupować ubrania od polskich producentów, ponieważ taka odzież nie odbędzie transportu np. z Azji. Zastanów się...ile kupujesz, co kupujesz i co ubierasz.

Blanka Wrona

Święty Walenty—patron nie tylko zakochanych

Święty Walenty był włoskim biskupem i męczennikiem. Jego atrybuty to kielich i miecz. Udzielał potajemnie ślubów młodym legionistom, za co został skazany na śmierć. Największym miejscem jego kultu jest bazylika w Terni (Włochy), gdzie przybywają narzeczeni z całego świata.

Pierwszy raz o Św. Walentym w Limanowej wspomniano w XVI wieku. Powstał tu drewniany kościół jego imienia, który następnie spłonął. W bazylice limanowskiej jest witraż z roku 1923 ukazujący Św. Walentego, którego autorem jest Wincenty Gawron (żołnierz, artysta, więzień obozu Auschwitz). Warto tutaj wspomnieć, że bratem Wincentego Gawrona był Walenty, działacz ludowy. Na obwódce owego witrażu widnieje napis: *Patronie miasta - święty Walenty módl się za nami.*

Na terenie dworku Marsów, a obecnie Muzeum Ziemi Limanowskiej znajduje się kapliczka poświęcona właśnie Św. Walentemu. Mieści się w niej obraz przedstawiający patrona uzdrawiającego chorego chłopca, a w tle widać panoramę Limanowej. Autorem obrazu jest Ryszard Pieczkiewicz.

Dziś już mało kto pamięta, że święty Walenty jest nie tylko patronem zakochanych i małżeństw, ale także chorych na epilepsję, dżumę oraz choroby nerwowe.

Blanka Wrona

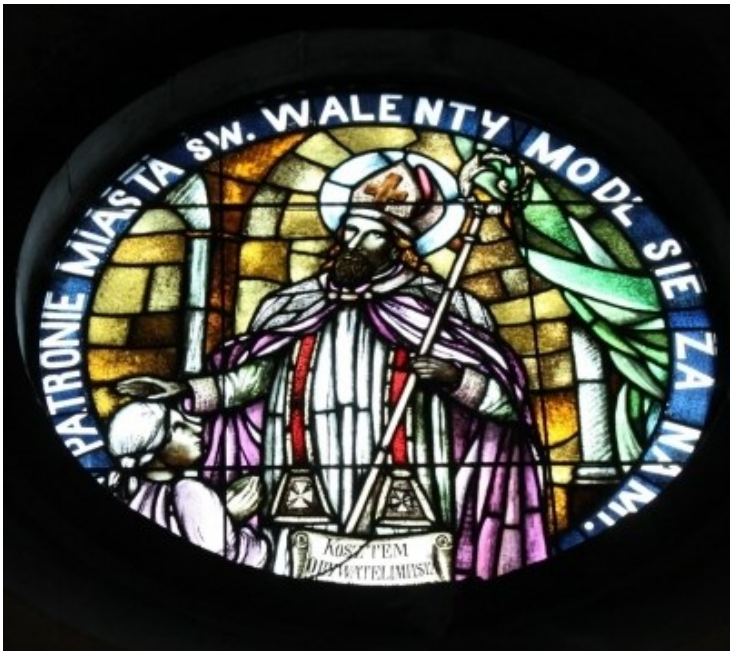

Osiągnięcia sportowców z Trójki

W naszej szkole prowadzone są zajęcia pozalekcyjne rozwijające umiejętności i zainteresowania uczniów. Wśród nich są zajęcia sportowe, prowadzone przez nauczycieli wychowania fizycznego. Zdolni uczniowie naszej szkoły reprezentują placówkę na zawodach sportowych i dają z siebie 100%. Wiele zawdzięczamy wspaniałej kadrze nauczycieli wychowania fizycznego, którzy przygotowują młodych sportowców do zawodów w różnych dziedzinach.

Nasi młodzi **koszykarze** zwyciężyli w finale mistrzostw województwa w koszykówce 3x3. Mistrzostwa odbyły się w Tarnowie 16 listopada 2022 roku. Oto skład zwycięskiej drużyny: Jan Olczyk, Karol Strug, Oskar Piechówka, Krystian Golonka, Hubert Orzeł. Opiekunem drużyny był Pan Tomasz Olczyk.

23 stycznia 2023 r. na naszej szkolnej hali sportowej rozegrano Powiatowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej w **piłce koszykowej** dla chłopców (roczniki 2008-2009). W tym konkursie nasza szkoła zdobyła pierwsze miejsce i awansowała do zawodów rejonowych. Opiekunem zwycięskiej drużyny był Pan Tomasz Olczyk

W Limanowej rozegrano także finały Małopolskich Igrzysk Dzieci w **mini koszykówce** chłopców. Reprezentacja naszej szkoły zakwalifikowała się do tych finałów i wywalczyła w nich 2. miejsce. Zawody miały miejsce w hali sportowej ZSTiO. Chłopcy wystąpili w składzie: Jan Olczyk, Hubert Orzeł, Oskar Piechówka, Krystian Golonka, Karol Strug, Karol Mól, Igor Twaróg, Nikodem Tąta, Dominik Czamara, Marek Król, Jan Janczy, Wojciech Opioła i Jan Biernat. Opiekunem koszykarzy był Pan Tomasz Olczyk.

W dniach 25-28. 05. 2023 r. w Głuchołazach odbyły się Finały Mistrzostw Polski Dzieci w **koszykówce 3x3**. Małopolskę w kategorii chłopców reprezentowali Mistrzowie Województwa - uczniowie Szkoły Podstawowej nr 3 im. ks. płk. Józefa Jońca w składzie: Krystian Golonka, Jan Olczyk,, Oskar Piechówka, Karol Strug. Trener i opiekun: Olczyk Tomasz. Chłopcy zajęli 7 miejsce. Zwycięzcą została Szkoła Podstawowa z Kołobrzegu

W Mszanie Dolnej, 26.04.2023r odbyły się powiatowe zawody w **piłce ręcznej**. Dziewczyny z klas 4-6 wywalczyły 2. miejsce, natomiast klasy 7-8 zdobyły 4. miejsce w powiecie. Opiekunką grupy starszej była Pani Beata Brzezińska, a grupy młodszej Pani Agnieszka Olesiak.

Nasza szkolna **drużyna cheerlederska** przygotowywana przez Panią Annę Mordarską zdobyła 1. miejsce na Dziecięcej Triadzie Artystycznej, która odbyła się 9 maja 2023r w Limanowskim Domu Kultury. Dzień później (10 maja) zdobyły następne dwa pierwsze miejsca, podczas zawodów powiatowych, które odbyły się w hali sportowej naszej szkoły.

Antonina Ciuła, Julia Janczy i Julia Kądziołka

Minecraft

Gra Minecraft została stworzona 17 maja 2009 roku. Jej autorem jest Markus Persson, założyciel przedsiębiorstwa Mojang Studio. Minecraft to gra bez określonych celów, jednak najistotniejsze w niej jest przetrwanie. Polega na budowaniu i niszczeniu obiektów położonych w losowo generowanym świecie. Rozrywka ta rozwija wyobraźnię gracza dzięki charakterystycznym blokom, z których zbudowany jest świat. Jedynym ograniczeniem w zabawie jest tylko wyobraźnia użytkownika. Gra jest wciąż urozmaicana o nowe bloki, zwierzęta i surowce.

Zyskała popularność wśród graczy w różnym wieku. Jest płatna, ale występują darmowe wersje np.: Crystal Launcher, Sky-land.

Minecraft, oprócz głównego świata, oferuje jeszcze dwa wymiary: Nether i End (nazywany też Kresem). Nether przypomina piekło, do którego gracz może się dostać przez portal. Znajduje się w nim wiele unikalnych materiałów niemożliwych do zdobycia nigdzie indziej. Może także być użyty do szybkiego przemieszczania się po normalnym świecie. Z kolei End jest wymiarem, w którym znajduje się boss nazywany Ender Dragon. W Minecraft można grać zespołowo.

Polecam!

Grzegorz Florek

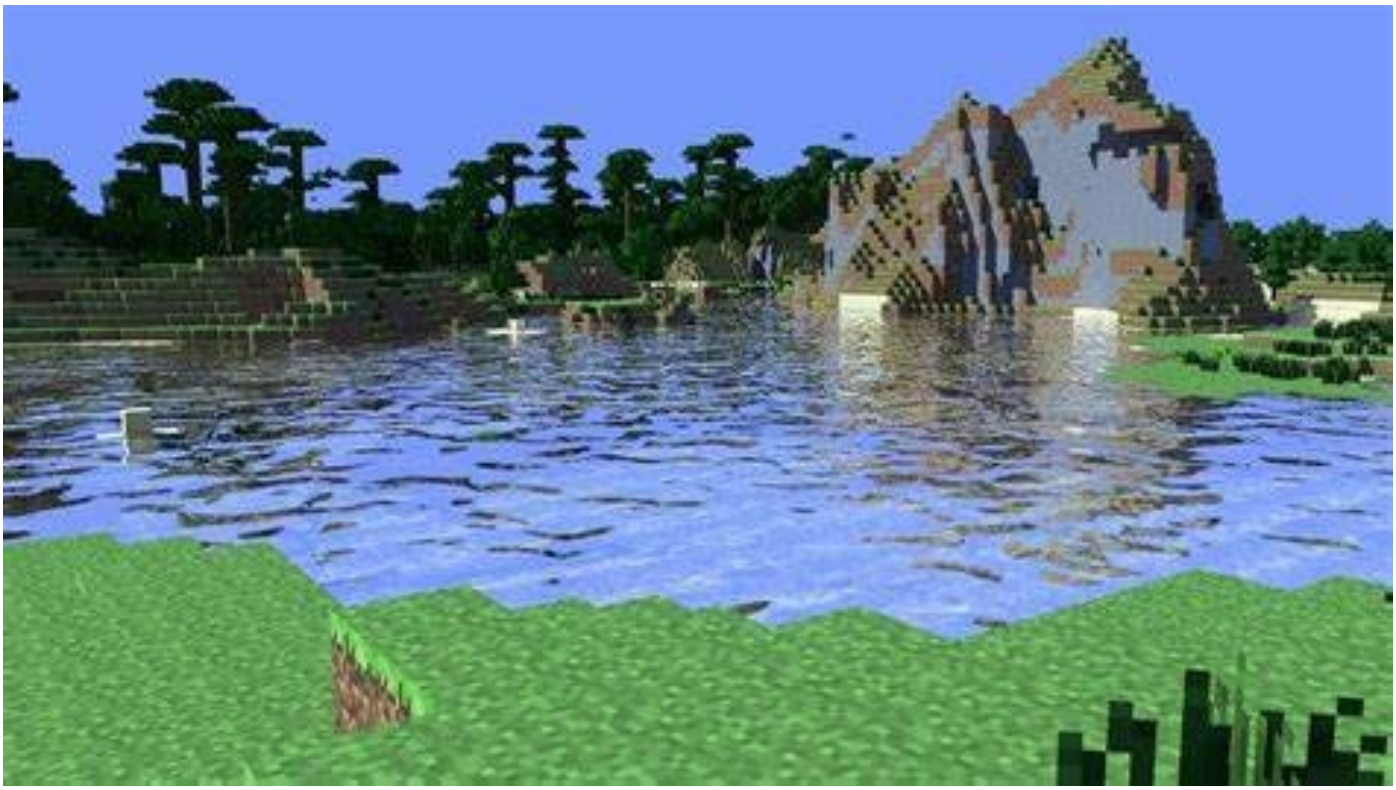

War Thunder

War Thunder to gra sieciowa o bitwach pojazdów z początku drugiej wojny światowej do końca zimnej wojny. Rozgrywka odbywa się w sposób rund. Możesz zagrać wielkim okrętem albo kierować małym kutrem torpedowym. Wybór zależy od ciebie. Oczywiście w grze są dostępne jeszcze pojazdy naziemne i powietrzne.

Funkcjonują trzy główne tryby: zręcznościowy, realistyczny i symulacyjny. Zdobywanie nowych pojazdów odbywa się przez odkrywanie poprzez punkty wiedzy, które dostajemy po bitwie. Po odkryciu maszyny musimy ją kupić za pomocą srebrnych lwów, czyli pospolitej waluty. Jest ona przeznaczona głównie do: kupowania nowych maszyn, opłacania ich napraw, kupowania ulepszeń oraz do przeszkolenia załogi na daną maszynę. Jest także waluta premium, która jest uniwersalna i służy do wszystkiego.

Niestety interfejs nie jest najłatwiejszy w obsłudze, ale można się szybko przyzwyczaić. Według mojej opinii tą grą powinny się interesować osoby o mocnych nerwach i lubiących wyzwanie.

Hubert Orzeł

Wycieczki szkolne

Wrocław:

17 listopada klasy 6a i 7b wyruszyły na dwudniowy podbój Wrocławia. Wycieczka została zorganizowana w ramach programu „Poznaj Polskę”.

Wcześnie rano w zimowej aurze uczniowie pożegnali się z rodzicami i udali w długą trasę. Droga minęła szybko i o godzinie 10.30 byli już na miejscu. Zwiedzanie rozpoczęli od wizyty w Centrum Historii Zajezdnia, gdzie odbyli „podróż w czasie” do powojennej Polski. Następnie spotkali się z charyzmatycznym przewodnikiem, który oprowadził zwiedzających po stolicy Dolnego Śląska. Najpierw odwiedzili Muzeum Narodowe, następnie udali się na spacer po jednym z najpiękniejszych polskich miast. Zobaczyli Ostrów Tumski i Most Tumski zwany „Mostem Zakochanych”. Podziwiali kolorowe kamienice na Starym Mieście, późnogotycki rausz, Plac Solny i Stare Jatki. Niebywałą rozrywką okazało się poszukiwanie wrocławskich krasnali. Ostatnią atrakcją pierwszego dnia było Hydropolis - centrum wiedzy poświęconej wodzie. Późnym popołudniem zmęczeni dotarli do hotelu, gdzie zjedli obiadokolację i zregenerowali siły po intensywnym zwiedzaniu.

Drugiego dnia wcześnie rano uczestnicy wycieczki zjedli pyszne śniadanie i udali się do najstarszego w Polsce ogrodu zoologicznego. Tu zachwytów i emocji nie było końca! Podczas drogi podziwiali Halę Stulecia i poznali historię tego niezwykłego miejsca. Ostatnim punktem programu była wizyta w Panoramie Racławickiej. Tu młodzież zetknęła się z wyjątkowym dziełem, które „przeniosło” ich w inną rzeczywistość. Później zatrzymali się na moment w Małej Rotundzie, gdzie obejrzeli multimedialny pokaz. Głodni z ochotą zjedli pyszny, ciepły posiłek i udali się w drogę powrotną. Wycieczka nie byłaby zaliczona, gdyby nie wizyta w McDonalds, więc i tu grupa zatrzymała się na przerwę. Pełni pozytywnych wrażeń i szczęśliwi dotarli do Limanowej w godzinach wieczornych.

Wycieczki szkolne

Warszawa

„Warszawa da się lubić…”. Uczniowie klas 8b i 8c mogli się przekonać o prawdziwości słów piosenki podczas trzydniowej wycieczki do stolicy, którą zorganizowano z dofinansowaniem MEN z programu “Poznaj Polskę!”.

23 listopada, w środę, bladym świtem o godzinie 5:00 wyjechaliśmy autokarem spod LDK do Warszawy. Podróż trwała ponad 5 godzin. Zwiedzanie stolicy rozpoczęliśmy od spaceru po Łazienkach Królewskich. Następnie, dzięki uprzejmości pani poseł Urszuli Nowogórskiej, odwiedziliśmy budynek Sejmu RP po czym udaliśmy się na Stare Miasto, aby podziwiać Zamek i Trakt Królewski. Około godziny 17:00 pożegnaliśmy się z warszawskim przewodnikiem i ruszyliśmy w stronę miejsca zakwaterowania.

Drugi dzień wycieczki rozpoczęliśmy od wizyty w Muzeum Powstania Warszawskiego. Później odwiedziliśmy Zespół zabytkowych cmentarzy wyznaniowych na Powązkach. Następnie spędziliśmy godzinę w “Złotych Tarasach”. Kolejnym punktem naszej eskapady był wjazd na 30. piętro Pałacu Kultury i Nauki. Oglądaliśmy z tego miejsca panoramę Warszawy pokrytej pierwszym tej jesieni śnieżnym puchem. Na koniec dnia bawiliśmy się w Muzeum Iluzji. Do hostelu wróciliśmy metrem z przesiadką na stacji Świętokrzyska.

25 listopada ok. godziny 8:30 wymeldowaliśmy się z hostelu A&O na Woli i rozpoczęliśmy trzeci dzień naszej wędrówki po Warszawie. W drodze na Powiśle, gdzie mieliśmy zaplanowaną wizytę w Centrum Nauki Kopernik, zatrzymaliśmy się, aby zobaczyć autentyczny fragment muru Getta Warszawskiego. Po dwóch godzinach spędzonych w Centrum Nauki Kopernik ruszyliśmy w stronę Wilanowa.Tam zwiedzaliśmy Muzeum Pałacu Króla Jana III Sobieskiego oraz piękne ogrody. Był to ostatni punkt naszego planu zwiedzania. O godzinie 21:00 zmęczeni, ale zadowoleni dotarliśmy do Limanowej.

Kraków

Podczas wycieczki do stolicy Małopolski uczniowie czterech klas pierwszych obejrzeli rewię na lodzie pt. "Niezwykłe przygody Sindbada Żeglarza" na lodowisku Cracovii, samodzielnie robili obwarzanki krakowskie w Muzeum Żywego Obwarzanka oraz zwiedzali dawną stolicę Polski.

Grybów i Stary Sącz:

10 maja 2023 r. uczniowie z klas 4a, 4b i 4d wraz z opiekunami udali się na wycieczkę do Grybowa, gdzie mogli podziwiać rekonstrukcję średniowiecznego grodu obronnego, Zamek Stara Baśń. W trakcie zwiedzania z animatorami, uczestnicy warsztatów m.in. odkrywali tajemnicę wieży księżniczek, wcielali się w różne postacie za pomocą strojów i rekwizytów, strzelali z łuku, brali udział w turnieju kopistów, a także piekli podpłomyki. Po obiedzie, czwartoklasiści udali się do Starego Sącza, by podziwiać malownicze widoki z Leśnego Molo. Spacer niemal w powietrzu, podczas pięknej pogody, okazał się miłym akcentem na zakończenie wycieczki.

Kobyłczyna

24 mają dzieci z oddziału przedszkolnego wraz z wychowawczyniami mile spędzały czas w gospodarstwie agroturystycznym "Wiśniowy Gaj" w Kobyłczynie. Oprócz zapoznania się z metodą wyrabiania ciasta i pieczenia drożdżówki na dzieci czekało wiele atrakcji: przejażdżka kucykiem, pieczenie ziemniaków w ognisku, karmienie zwierząt, wspólne zabawy i zjeżdżalnia.

Mecenas Trójki

Przedsiębiorstwo Produkcji Lodów KORAL

TYMBARK- MWS SP. z o.o.

Firma Budowlana GURGUL

Zakład Elektroinstalacyjny ELEKTRICAL

Zakłady Mięsne SZUBRYT

Centrum Pogrzebowe CATALEIA

Mecenas Trójki

PPUH WOLIMEX

Małgorzata Kędroń
Salon MARGO

PARTNER - ALMA
Stach, Król Sp.j.

Paweł Walczak
FHU "PROFIT"

N.O.W.I. Sp. z o.o.

Impuls Contractor Sp. z o.o.

Pożegnanie z Panem Dyrektorem

Wszystko się kończy, wszystko przeminie I sen się przerwie – słodkie marzenie, Lecz coś jest w duszy, co nigdy nie minie I wciąż trwać będzie, a tym jest – wspomnienie.

Kończy się kolejny rok szkolny, kończy się również pewien etap w naszej szkole. W tym roku żegnany pana Wiesława Wójtowicza wieloletniego dyrektora naszej placówki. Po ponad 40 latach przechodzi na zasłużoną emetynę. Żegna szkołę... swój drugi dom.

Przez cały czas swojej pracy stwarzał młodym pokoleniom atmosferę sprzyjającą osiąganiu wysokich wyników w nauce i sporcie. Wspierał potencjał uczniów, czuwał nad prawidłowym rozwojem duchowym, fizycznym a także psychicznym swoich podopiecznych. Pan dyrektor nieustannie podejmował działania, by młodzież mogła przebywać w bezpiecznych i komfortowych warunkach. Był przewodnikiem, który służył innym ludziom i szczytnym celom.

Wszystkich obdarzał przyjaznym słowem i otwartym sercem. Gdy trzeba było ganił ;) , innym razem dodawał otuchy i wskazywał optymalne rozwiązania.

Dziękujemy za otwartość, wyrozumiałość, mądrość i wsparcie.
Życzymy, aby nowy rozdział życia, który właśnie Pan rozpoczyna był pełen pomyślności i samych dobrych chwil.

Kącik z Pegazem

W ostatnim czasie uczennice naszej szkoły wspólnymi siłami napisały wiersz dedykowany Jesieni. Podczas czytania możemy doznać refleksji związanych z tą piękną porą roku jaką jest jesień. Kolorowe liście opadające z drzew i chłodne wieczory przy kominku pozwalają przenieść się myślami do chwil beztroski i spokoju.

W szumie lśniących liści spotyka się młoda para,
Ptaszki śpiewają malutkie ciesząc się, że jesień nastała
Bociany już odlatują w dalekie ciepłe kraje
Zostają już z nami tylko same puste gaje
Ptaszki nie śpiewają, chowają się w cieplutkie dziuple
W kominkach pali się ogień i płaszcze ubierać trzeba,
Już zmrok zaczyna zapadać, a dzieci do szkoły wstawać
To jesień przyszła z daleka przykryła nas złocistym futrem,
a my już z niedoczekaniem marzymy o lepszym jutrze!

Małgorzata Knapik i Lena Sułkowska

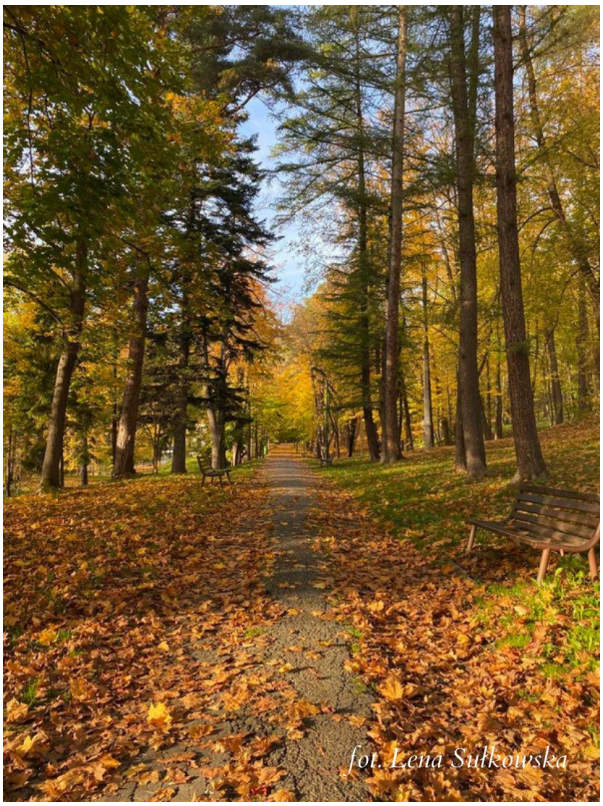

fot. Lena Sułkowska

NASI ABSOLWENCI

Koleżanki i koledzy absolwenci, życzymy Wam, żebyście byli odważni, wierzyli w siebie i swoje możliwości. Niech dalsza nauka sprawia Wam przyjemność i stawia przed Wami całkiem nowe wyzwania.

Młodsi koledzy

2022/2023

KLASA 8A

Wychowawczyni:
mgr Justyna Oleksy
mgr Agata Sewielska—Janczy

KLASA 8B

Wychowawczyni:
mgr Beata Mruk

NASI ABSOLWENCI

KLASA 8E

Wychowawczyni:
mgr Joanna Fiejtek

KLASA 8D

Wychowawca:
mgr Witold Zimowski

KLASA 8C

Wychowawczyni:
mgr Beata Romaniuk